Jaargang 114. Woensdag, 24 Januarij 1855. No. 11.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, zal, in een der Vertrekken van het Provinciehuis te *Groningen*, in het bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste District, onder nadere approbatie, in het openbaar worden Aanbesteed:

Het leveren van materialen tot het onderhouden der Provinciale en groote wegen van de tweede klasse in de Provincie *Groningen* in 1855, in twaalf perceelen, als:

Op MAANDAG *den 29sten Januarij* 1855, *des middags te* 12 *uur:*
het eerste perceel, Weg van *Onderdendam* naar *Uithuizen;*
» vierde » Weg van *Groningen* naar *Stroobos;*
» negende » Weg van *Winschoten* naar *de Morige;*
» tiende » Weg door *Uithuizermeeden.*

Op MAANDAG *den 5den Februarij* 1855. *des middags te* 12 *uur:*
het tweede perceel, Weg van *Onderdendam* naar *Warffum;*
» derde » Weg van *Middelstum* naar de *Loppersummer Klap;*
» vijfde » Weg van *Enumatil* naar de *Zandhoogte;*
» elfde » Weg van *Appingedam* naar *Holwierde;*

Op MAANDAG *den 12den Februarij* 1855, *des middags te* 12 *uur:*
het zesde perceel, Weg van Appingedam ...
» ... » Weg van *Groningen* naar de *Zoutkamp;*
» achtste » Weg van *Martenshoek* naar *Winschoten;*
» twaalfde » Weg van *Loppersum* naar *'t Zandt.*

Deze Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving, voor ieder perceel afzonderlijk.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in *den Doelen*, bij de kasteleins UITHOF, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOF en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den kastelein PLAAT, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein VISSER, in de Zon, en J. A. HEIKENS, in de Zwaan; bij de wedw. N. DE MULDER, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein MIDDELKOSTER, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA, in de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein S. H. WOLDERINGH; te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA; te Winsum bij de erven WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en VAN GOOR; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. LINTHORST, te *Kaakheem;* te *Termunterzijl* bij den Zijlwaarder; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den kastelein MONKHORST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN en den kastelein N. HEMMES; te *Nieuwe Schans* bij den kastelein A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij de wedw. DE BOER; te *Zuidhorn* in het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein A. H. WIERINGA; te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het Gemeentehuis.

Nadere informatiën en aanwijzing kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur en bij den Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen.*

GRONINGEN, 6 Januarij 1855.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gelet op Artikels 54, 2de en 3de lid, en Art. 166 der Gemeentewet,

Brengen ter openbare kennis, dat ten gevolge van de plaats gehad hebbende BENOEMING van de VOORZITTERS en LEDEN der VASTE COMMISSIËN uit den RAAD der Gemeente, die COMMISSIËN thans zijn zamengesteld als volgt:

Veencommissie.

Voorzitter: *De Burgemeester.*
Leden: de HH. Jhr. Mr. J. W. QUINTUS.
W. J. ROELFSEMA.
H. B. ONNES.

Poldercommissie.

Voorzitter: *de Burgemeester.*
Leden: de HH. Jhr. Mr. J. W. QUINTUS.
Mr. J. J. CREMERS.
Mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF.
D. VAN HOUTEN.

Commissie bedoeld in art. 166 der Gemeentewet.

Voorzitter: *de Burgemeester.*
Leden: de HH. Mr. J. J. CREMERS.
P. W. VAN HEIJNINGEN BOSCH.
L. B. LOHMAN.
G. W. H. baron VAN IMHOFF.

Commissie voor de Gasfabrijk.

Voorzitter: *de Burgemeester.*
Leden: de HH. Mr. G. W. H. baron VAN IMHOFF.
W. DE SITTER.
W. J. ROELFSEMA.
J. SWAAGMAN, JR.

GRONINGEN, 22 Januarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HAVENGELD.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de INNING van het **HAVENGELD** in de Gemeente *Groningen*, volgens het **tarief**, geplaatst in de *Groninger Courant* van den 24sten November 1854, door den RAAD bij besluit van den 30sten December l.l., no. 8, is opgedragen aan den Heer ONTVANGER van de STEDELIJKE BELASTINGEN alhier, wiens KANTOOR (aan de Groote Markt achter het Raadhuis) daartoe is geopend alle WERKDAGEN des **voormiddags van 9 tot 12** en des **namiddags van 2 tot 5 uur.** Dat echter de Schippers die zulks verlangen, ten allen tijde het HAVENGELD zullen kunnen betalen aan de daartoe door BURGEMEESTER en WETHOUDERS bij besluit van den 30sten December l.l., no. 1, aangewezen **ADSISTENTEN** van den Ontvanger van het Havengeld, en wel de Schippers der Vaartuigen, die de Gemeente binnenvaren bij de Kraanpoort en de Marwixpijp, aan **HENDERIKUS WENDEL**, Commies-Poortier bij de Kraanpoort, en de Schippers van Vaartuigen, die de Gemeente binnenvaren bij het Kleinepoortje of die door het Damsterverlaat in de Haven varen, aan **BENJAMIN OTTENHOFF**, wonende in de Steentilstraat alhier, en zulks tegen betaling van **tien** Cent voor ieder Vaartuig, bedoeld in art. 1, 2 en 3 van het Tarief van Havengeld; van **twee** Cent voor ieder Vaartuig, bedoeld in **art. 4 en 5** van dat Tarief.

GRONINGEN, 4 Januarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* waarschuwen bij deze degenen, welke iets aan de Gemeente wegens **PACHT, HUUR** als anders, verschenen in **1854, verschuldigd** zijn, dat VERSCHULDIGDE op den verschijndag, immers uiterlijk in de maand Januarij **1855** te betalen; bij gebreke waarvan dezelve in regten zullen worden aangesproken.

GRONINGEN, 11 December 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de **JONGELINGEN**, waarvan de namen hieronder staan vermeld, en die allen in deze Gemeente in het jaar 1836 geboren zijn, en die in het tegenwoordige jaar 1855 voor de **NATIONALE MILITIE LOTINGPLIGTIG** zijn, tot dusverre nog niet in het INSCHRIJVINGS-REGISTER der NATIONALE MILITIE voor deze Gemeente zijn ingeschreven, en waarschuwen dezelven, hunne OUDERS, VOOGDEN, of wien zulks verder ook mogt aangaan, dat deze inschrijving, hetzij in deze, of in zoodanige andere Gemeente, alwaar zij, volgens de bepalingen der Wet, moeten worden ingeschreven, vóór den 28sten Januarij moet plaats hebben, bij gebreke waarvan de Lotingpligtige, zonder aan de loting deel te mogen nemen, moet worden ingelijfd.

Burgemeester en Wethouders verwijzen voorts de belanghebbenden tot de oproeping van den 14den December l.l., geplaatst in eenige op elkander volgende *Groninger Couranten*, ... in welke oproeping de vereischte teregtwijzingen te dezen worden aangetroffen, en roepen de hierin betrokkene personen op, om zich ten spoedigste ter SECRETARIJ dezer Gemeente aan te melden, ten einde de VERZUIMDE INSCHRIJVING alsnog te doen plaats hebben, of in allen gevalle aldaar de noodige inlichtingen te ontvangen.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 20sten Jan. 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

LIJST van JONGELINGEN, die in 1836 te Groningen zijn geboren, en tot nog toe alhier niet zijn ingeschreven in het Inschrijvingsregister der Nationale Militie van 1855.

NAAM (van den Lotingpligtige)	VOORNAAM (van den Lotingpligtige)	NAMEN DER OUDERS VAN DEN LOTINGPLIGTIGE.
Bagman.	Joannes Josephus Maria	Joannes Bagman *en* Elisa Motters.
Beer.	Eildert de	Hendrik Eilders de Beer *en* Jantje Douwes.
Bennes.	Derk	Edze Jans Bennes *en* Pietertjen Derks Schuring.
Bouwemas.	Karel	Henderika Bouwemas.
Brentano.	Wernerus Antonius	Joannes Fredrik Brentano *en* Henrica Croné.
Brinkman.	Arnoldus Johannes	Bernardus Henderikus Brinkman *en* Writserdina Kamping.
Burghgraef.	François Hendrik	François Hendrik Burghgraef *en* Charlotte Helene Sophie de Vries.
Buringa.	Albert	Geert Alberts Buringa *en* Tetje Germs.
Commence.	Johannes Philippus v.	Tomus van Commence *en* Wilhelmina Jongbloed.
Dumans.	Johannes Jacobus	Joannes Dumans *en* Christina Verheij.
Elten.	Theodoris Andreas Gerardus van	Hubertus Johannes van Elten *en* Maria Magdalena van der Houven.
Gonriep.	Christiaan	Elisabeth Gonriep.
Haag.	Johannes	Maria Haag.
Heins.	Roelf	Jan Klaassens Heins *en* Georgina Roelfs Funt.
Holtjer.	Matthijs	Hinderkien Holtjer.
Hommes.	Doede	Hilletje IJsbrand Hommes.
Izaks.	Jacob Abraham	Abraham Izaks *en* Leentje de Jager.
Jonge.	Eisso de	Derk Hesseling de Jonge *en* Geesien Jans Middel.
Kielder.	Albertus	Gerrit Kielder *en* Martha Tecla Jans Smit.
Klaasen.	Gerrit	Joseph Klaasen *en* Maria Sibilla la Blance.
Klaassens.	Frederik	Klaas Berents Klaassens *en* Geertruida Itje Rijpma.
Kramer.	Geert	Jan Jans Kramer *en* IJtje Geertruida Rijpma.
Meulenkamp.	Josephus Jacobus	Joannes Hermannus Meulenkamp *en* Theresia Carolina Pierret.
Mool.	Jan	Jan Egberts Mool *en* Metje Hinderika Boelkool.
Nies.	Jan	Derk Jans Nies *en* Ikien Nieuwenhuis.
Oosten.	Izaäk van	Simon Levie van Oosten *en* Vogeline Hartog Pinto.
Schmedt.	Johan Hendrik	Johan Wilhelm Schmedt *en* Margien Meijer.
Schuitema.	Pieter	Gabe Kelmpes Schuitema *en* Gerritje Gabes van der Hof.
Sluijp.	Harm	Pieter Sluijp *en* Ebbigje Hemmes.
Vries.	Johannes Franciscus de	Meike de Vries.
Werf.	Hendrik Jans van der	Jan van der Werf *en* Geesjen Blink.
Wieringa.	Riewert	Pieter Wieringa *en* Henderika Johanna Piccardt.
Wit.	Rindelt de	Jacob Derks de Wit *en* Hindrikje Rindelts de Haan.

Voorts worden de Personen, wier Namen hieronder zijn opgegeven, verwittigd, dat ter kennis van BURGEMEESTER en WETHOUDERS is gebragt, dat zij zich thans hier zouden bevinden, en ook hier Lotingpligtig zouden zijn, weshalve zij worden gewaarschuwd, hunne **verzuimde inschrijving** alsdan te doen plaats hebben:

BOER (JAN DE), Zoon van AALDRIK CORNELIS DE BOER en JANNA JANS KATER.

BOEREMA (PIETER), Zoon van BEREND PIETERS BOEREMA en JANNA FREERKS HOLLANDER.

VEENKAMP (HENDRIK), Zoon van EVERT VEENKAMP en RENSKE DE VRIES.

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van de **LOTELINGEN** der **ligtingen** van de **Nationale Militie** voor de jaren **1851, 1852, 1853** en **1854**, die voor ÉÉN JAAR zijn **vrijgesteld** geweest, dat de EERSTE ZITTING van den MILITIERAAD in deze Provincie zal geopend worden in deszelfs GEWONE VERGADERZAAL, in het Raadhuis alhier, op MAANDAG den 5den Februarij aanstaande; dat de PROVISIONEEL VRIJGESTELDE LOTELINGEN dezer Gemeente van de jaren **1851, 1852** en **1853**, in den Raad moeten verschijnen op bovengemelden dag, des voormiddags te 9 uur, en die van het jaar **1854** op DINGSDAG den 6den Februarij aanstaande, mede des voormiddags te 9 uur, onverschillig of zij op ligchaamsgebreken of om andere redenen reclameren.

De bovenbedoelde Lotelingen worden bij deze, overeenkomstig art. 37 en 38 der Wet van den 27sten April 1820, **nadrukkelijk aanbevolen**, op den bepaalden tijd **in persoon** voor dien Raad te verschijnen, dewijl bij verzuim daarvan het daarvoor gehouden zal worden, dat zij geenerhande redenen van vrijstelling hebben, en voor de dienst finaal gedesigneerd blijven; zullende evenwel, ingevolge Koninklijk besluit d.d. 20sten April 1826, no. 147, van die opkomst zijn vrijgesteld de Manschappen, dienende bij de armee te lande of ter zee.

De belanghebbenden worden eindelijk opmerkzaam gemaakt, dat deze dient voor kennisgeving, en zij zich niet moeten verlaten op het ontvangen van een OPROEPINGSBILJET.

GRONINGEN, 22 Januarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GELDLEENING. UITLOTING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat in de Vergadering van den RAAD van den 13den dezer zijn **UITGELOOT** de **SCHULDBEKENTENISSEN** in de **Geldleening** van het jaar **1852** ad **ƒ 250,000**, afgegeven onder de Nommers: **35, 44, 320** en **192**; welke alzoo op den eersten Mei 1855 zullen worden **afgelost.**

GRONINGEN, 15 Januarij 1855.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

GRONDBELASTING.

De BURGEMEESTER van de Gemeente *Groningen* notificeert den Ingezetenen dezer Gemeente, dat de bij dispositie van den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, van den 17den Januarij 1855, invorderbaar verklaarde Kohieren van de Grondbelasting, op de Gebouwde, alsmede op de Ongebouwde Eigendommen, over den jare 1855, op heden aan den ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN in deze Gemeente ter invordering zijn overgegeven, en dat een ieder verpligt is zijnen aanslag op den bij de Wet bepaalden voet te voldoen.

Wordende den Belastingschuldigen bij deze verwittigd, dat de Reclames, welke zij mogten vermeenen te hebben wegens den Aanslag in vorengemelde Kohieren, binnen *drie maanden* na de afkondiging dezer, en alzoo vóór den 23sten April aanstaande, zullen moeten worden ingediend bij den Controleur van de Directe Belastingen en het Kadaster, den Heer **H. TUINHOUT**, te *Groningen;* kunnende op geene Reclames worden gedisponeerd, welke na dien tijd worden ingeleverd.

En zal deze heden op de gewone wijze en plaatsen worden ... een ieder te komen.

GRONINGEN, 23 Januarij 1855.

De Burgemeester voornoemd:
J. SLOT.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van degenen, wie zulks aangaat, dat voor den laatsten Januarij aanstaande behooren te worden **ingediend** de **DECLARATIËN** wegens LEVERANTIËN of WERKEN, ten dienste dezer Gemeente in het loopende jaar **1854** gedaan.

GRONINGEN, 11 December 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE in de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de aangave van Kinderen, voor welke de TOEGANG tot eene der STADS SCHOLEN tegen den 1sten Mei 1855 verlangd wordt, zal moeten geschieden in den loop der maand Januarij aanstaande.

GRONINGEN, 30 December 1854.

L. B. LOHMAN.

(Zie de Nieuwstijdingen in 't Bijvoegsel.)

AANBESTEDING.

GRONINGEN, 22 Januarij.

Heden werd aan het lokaal van het prov. bestuur, bij enkele inschrijving, onder nadere goedkeuring, herbesteed:

1. *Het leveren van Grind tot het onderhouden van den Provincialen weg van* Loppersum *naar* 't Zandt; ingeschreven door *J. H. Rottinghuis*, te Delfzijl, voor *ƒ* 1124.

2. *Het aanleggen van eenen Grindweg van de grensscheiding tusschen de gemeenten* Delfzijl *en* Termunten *door* Termunterzijl, Termunten, Baansum *en* Woldendorp *tot aan den handwijzer bij den afweg naar den* Finsterwolder-polder, lang in het geheel 7412 ellen; drie inschrijvers: *J. H. Rottinghuis* voor *ƒ* 39,580; *E. van der Voort*, te Winschoten, *ƒ* 37,850, en *H. B. Harkema*, te Warfhuizen, *ƒ* 37,633.

Voorts werd aldaar op dezelfde voorwaarden aanbesteed:

Het Herstellen en Onderhouden van de Lokalen en Meubelen van het Provinciaal Geregtshof en de Arrondissements-Regtbank te Groningen, van af de goedkeuring der aanbesteding tot en met ultimo December 1858; vier inschrijvers, *J. Bontman* voor *ƒ* 889.80; *J. de Vries ƒ* 876; *C. Enting ƒ* 869, en *G. Riga* voor *ƒ* 819; allen alhier wonende.

Kunstnieuws.

Hoogduitsche Opera.

Zaturdag l.l. werd de *Martha*, voor een vrij talrijk publiek, gegeven; de uitvoering mogt teregt de algemeene goedkeuring wegdragen. Wij kunnen ons ontslagen rekenen, meer daarover te zeggen, daar we vroeger reeds over deze Opera hebben gesproken. — Er werd een komisch nastukje, als toegift, gegeven; en daaruit bleek weder, hoe zeer de heeren RATHWISCH en STORCK beide inderdaad goede komieken zijn, 't welk nog veel meer zal blijken, als ze optreden in stukken van meer innerlijk gehalte en wat hooger genre in dat opzigt. Ook bleek Zaturdag avond weder, hoe zeer mej. BRANDT, met den heer STORCK, in vele opzigten hoogst nuttige, verdienstelijke en voor velerlei emplooi geschikte leden zijn van het gezelschap. Dáárom ook wenschen wij van ganscher harte, dat de voorstelling op e.k. Woensdag-avond, die ten voordeele zal zijn van den heer STORCK, naar zijn wensch moge slagen en vereerd worden door een talrijk publiek. Daartoe zal ook allezins kunnen strekken het opvoeren van de *Schweitzerfamilie*, eene wel niet nieuwe, maar door de meesten alhier zeker nog nooit geziene Opera, die ten allen tijde beroemd was, als te zijn hoogst zangerig en aangenaam voor 't gehoor. Bovendien strekken de dien avond verder te hooren stukken allezins om het programma uitlokkend te maken. Wij wenschen den verdienstelijken beneficiant alzoo het beste succes toe.

(Ingezonden.)

Letternieuws.

GRONINGEN, 23 Januarij.

Omtrent het werkje: *Vrije, praktische blik op het ontwerp van wet voor 't lager en middelbaar onderwijs. Een woord in het belang van ouders, onderwijzers en den staat.* (Uitgegeven ten voordeele van de cholera-lijders binnen deze stad en te bekomen bij de uitgevers dezer Courant voor 30 ct.), lezen wij het volgende in de *Prov. Friesche Courant:*

„Is de praktijk de proefsteen der theorie, daar is bij het vervaardigen van nieuwe wetten een praktische blik, een onderzoek, dat de wet toepast op de ervaring en de werkelijkheid, van het grootste belang. — Het deed ons dan ook genoegen, na de lezing van het ontwerp der wet op 't lager en middelbaar onderwijs, van onderscheidene kanten de stemmen der praktici in 't vak te hooren, die genoemd ontwerp hadden gewogen en ..... maar wij houden het woord terug en bevelen een iegelijk, die belang stelt in de ligchamelijke, verstandelijke, wetenschappelijke en Christelijke vorming van Neêrlands jeugd, (en wie zou dat niet?) de bovengenoemde brochure ter lezing aan.

„Dat het een waarlijk *vrije, praktische* blik is, dien de schrijver op het wets-ontwerp slaat, een iegelijk moet het na de lezing erkennen. — Neen, die blik, hij werd niet verduisterd door de nevelen, die voor den bevooroordeelden, den partijen- en secten-geest zoo ligt opstijgen. Rustig en onbevooroordeeld, maar ook ernstig en *con amore* behandelt de schrijver zijn onderwerp. Men gevoelt, ook al is men vreemdeling in 't vak, dat hij de waarheid spreekt en wil; dat hij een practicus is, in den echten zin van 't woord. Mogt om den wille der cholera-lijders binnen Groningens hoofdstad, een ruim debiet het edel werk des schrijvers bekroond hebben! Maar mogt daardoor ook de wensch vervuld worden, dien de schrijver aan 't slot zijner beschouwing ontboezemt: „dat wij ons spoedig in 't bezit eener wet verheugen, die luide en rond en open en vrij uitspreekt, dat de opvoeding CHRISTELIJK moet wezen; die den onderwijzersstand eert en hoogschat en de onderwijzers alleen wil doen leven voor hunne betrekking; die vaderlijk zorgt voor het toezigt op scholen en meesters; die wil en eischt, dat er uit de tegenwoordige en toekomende jeugd een geslacht te voorschijn kome, krachtig en kloek en flink naar geest en ligchaam, een volk, zoo als het eens bestond in vader *Willem's* en *de Ruiter's* tijd."

„Daartoe worde dit werkje in veler hand gevonden, en als nu na 't reces der Kamers, de belangrijke wet in discussie komt, worde het bewezen, dat des schrijvers warm en waardig woord niet was de stem eens roependen in de woestijn!"

Ook door het *Handelsblad*, *de Overijsselsche Courant*, het *Nieuw Nederlandsch Schoolblad* en andere bladen wordt het publiek op het gewigt van dit werkje opmerkzaam gemaakt. Mogt het onder de aandacht vallen van de leden der beide Kamers en van het ministerie en het zijne bijbrengen tot het erlangen van eene goede wet voor het onderwijs, waaraan de behoefte iederen dag grooter wordt.

Kerknieuws.

[illegible], pred. te Bendigum en Raard, heeft de beroeping naar Taummarum aangenomen.

— Te [illegible]lis- en Mariakerke, prov. Zeeland, is tot predikant beroepen *J. P. van der Meer de Wijs*, hulpprediker te Dordrecht.

— Te [illegible]wartsluis is tot predikant beroepen ds. *J. P. Hattink*, pred. te [illegible] en Nieuwe Wetering. — Te Nieuwerkerk ds. *G. A. van der [illegible]*, pred. te Oosterwolde.

— Aangenomen: het beroep naar Rosnum door ds. *Pitlo*, pred. te De[illegible]. — Dat naar Gaast en Ferwonde door ds. *Guldenarm*.

— Bij de Doopsgez. gemeente te Alkmaar is beroepen ds. *P. [illegible]*, pred. te Rottevalle.

— Te [illegible]oonreweerd, prov. Zuid-Holland, is bij koninkl. besluit van den [illegible] dezer tot predikant benoemd ds. *H. Timmer Westerbaan van Meeteren*, pred. te Zegveld.

Correspondentie.

In ons vorig nommer hebben wij nopens het plotselinge overlijden van den heer dr. J. A. v. DUIJL aan het slot gezegd: „Men vooronderstelt dat hij aan eene beroerte is overleden.” Wij ontvangen hierover eene ampele teregtwijzing, hierop nederkomende, dat genoemde persoon *zonder eenigen twijfel* aan eene beroerte is overleden.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

KONSTANTINOPEL, 15 Januarij.

Volgens berigten van het oorlogstooneel, loopende tot den 12den *dezer*, hebben de geallieërden het besluit genomen, den aanval met kracht te hervatten, zoodra de Turksche troepen bij Eupatoria allen zullen zijn ontscheept. Men verwacht, dat dit tegen het einde dezer maand zal zijn geschied.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, heden, 23 Januarij.

				Slotkoers
NEDERLAND Werk. Schuld	à	2½	pCt.	61⅛.
Dito Dito	„	3	„	73¼.
Dito Dito	„	4	„	90⅞.
OOSTENRIJK Metalliek	„	5	„	62½.
Dito Nieuwe Litt. B	„	5	„	74½.
Dito Dito 1854	„	5	„	74½.
Dito 1851 en 1852	„	2½	„	32½.
Dito Nation. Metall	„	5	„	65½.
SPANJE Onbep. St.	„	1	„	17⅛.
Dito Binnenl	„	3	„	31⅜.
PORTUGAL	„	3	„	38.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	„	5	„	102.
Dito Dito 1828 en 1829	„	5.	„	—.
Dito bij *Hope*	„	4	„	77½.
Wisselkoers op Londen	2/m....		*f*	11,65.
Dito	zigt...		-	11.75.

LONDEN, heden, 23 Januarij. Consols 91⅜.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Texel den 18 Jan., kapit. *van Os* Cornelia en *Velthuis* Vrouw Martha, beide van Dantzig; den 19den *Broekman* Helena, van Bordeaux; *van Wijk* Jenny en *Jongebloed* Anna, beide van Londen. — In het Vlie den 16 Jan., *Douwes* Argo, v. Newcastle; den 17den *Bos* Catharina Luitgarda, van Kiel; *Glim* Jantina, van Samsoe; *Hoekstra* Anna, van Stege; *Zwieting* Petrus Horreus, van Karebeksmunde; *Vermeulen* 4 Gebroeders, van Hamburg; *Wiers* Zwaantje, *van der Werp* Christina Wobbegina en *Pieper* Ekea Maria, alle 3 van Bremen; *Pauls* Margaretha, van Elmshorn; *Ploeg* Vertrouwen, van Carolinerzijl. — Te Helvoet den 18 Jan., *Eisinga* Catharina Charlotta, van Aarhuus; *van Peer* Ankje, van Horsens; *Dik* Alida Sinnige, van Stockholm. — Te Brielle den 19 Jan., *Sluijs* Christina Johanna, van Bandholm. — Te Sourabaya den 19 Nov., *Steenveld Sen.* Susanna Geertruida, v. Macassar. — Te Batavia den 24 Nov., *Faber* Willem Eggers, van Tagal. — Te Boston den 28 Dec., *Nepperus* Anthony, van Rotterdam. — Te Paimboeuf den 14 Jan., *Slinger* Gesina, van Dantzig. — Te Venetiën den 11 Jan., *Cramer* Christina Margaretha, van Amsterdam, laatst van Corfu. — Te Duinkerken den 14 Jan., *Hoogendijk* Vrouw Maria, van Rotterdam. — Te Londen den 17 Jan., *van der Woude* Vrouw Dieuwke, van Workum; *van der Meyden* Macassar, van Rotterdam. — Bij Douvres den 17 Jan., *van der Veen* Maria Magdalena en *Rotgans* Generaal baron van Geen, beide naar Batavia, *van der Horst* Gouverneur Elsevier en *Goovens* Amin, beide naar Guinea, alle 4 van Rotterdam. — Bij Dungeness den 16 Jan., *Mellema* Maasstroom, van Rotterdam naar Cardiff. — Bij Wight den 16 Jan., *Visser* Eliza, van Amsterdam naar Batavia. — Te Portsmouth, terug uit zee, den 17 Jan., *Schrikkema* Anna Elisabeth, naar Londen. — Bij Portland den 14 Jan., *Wendemeijer* Amsterdam en *de Haas* Minister van Hall, beide naar Padang, *de Winter* Zeeland, naar Batavia, alle 3 van Amst. — Te Plymouth den 17 Jan., *Pedersen* Catharina, van Messina naar Hamburg; *Zeyers* Catharina, van Bordeaux naar Amsterdam. — Te Bristol den 17 Jan., *Rosenbeek* Vier Broeders, van Memel. — Te Holyhead den 17 Jan., *Hofkamp* Hortense, van Liverpool naar Antwerpen. — Te Liverpool den 16 Jan., *van der Wijck* Drie Gebroeders, van Bilbao. — Te Peterhead den 15 Jan., *Pik* Jacoba Hasewinkel, van Fraserburgh. — Te Leith den 15 Jan., *Tuinelder* Concordia, van Koningsbergen. — Te Bridlington den 17 Jan., *Hattendorf* Christina Catharina, van Zwolle. — Te Hartlepool den 15 Jan., *de Boer* Aurora, van Lynn. — Te Grimsby den 15 Jan., *Stenbeam* Jonge Hendrik, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 17 Jan., *Karsijns* Landman, van Pouto. — Te [illegible] den 15 Dec., *Teelinga* Adolph Eduard, van Antwerpen. — Te Elseneur den 17 Jan., *Pietersen* Maria, van Amsterdam en den 15den *van Vlies* Courier, van Vlaardingen, beide naar Libau.

Uitgezeild van Texel den 19 Jan., kapit. *Tolner* Levant, naar Triest. — Van Helvoet den 18 Jan., *Kal* Zeevaart, n. Gibraltar. — Van Maassluis den 18 Jan., *Noordwin* Hendrik Gijsbert, naar Bergen. — Van Vlissingen den 18 Jan., *Holscher* Vijf Gebroeders naar [illegible]. — Van Shanghae den 17 Nov., *Ruysch* Gerardus Jacobus, naar Londen. — Van Batavia den 25 Nov., *Rotgans* Graaf Dirk III, naar Sourabaya. — Van Sourabaya den 17 Nov., *van Hassen* Witte Cornelis de With, naar Probolingo. — Van Malaga den 5 Jan., *Lagger Jr.* Termonde, naar Falmouth. — Van Liverpool den 17 Jan., *de Jonge* Egbertus, naar Antwerpen. — Van Cuxhaven den 17 Jan., *Katsens* Gustaaf Willem, n. Genua. — Van Emmel den 18 Jan., *Klein* Alida Hendrika, *Dood* Christina Jannette, *Brandt* Senta Willem en *Stelger* Anna Margaretha, alle 4 naar [illegible]; *Martens* Irene en *Post* Vriesland, beide naar Londen; *Schuurmakers* Johanna Maria, *Grauw* Aurora en *Jongebloed* Johanna, alle 3 naar Antwerpen.

Zeilklaar te Londen den 16 Jan., kapit. *Keleluar* Hasard, naar Amsterdam.

In lading te Londen den 17 Jan., kapit. *Visser* Jeannette, naar Batavia.

DELFZIJL, 20 Jan. Alhier overwinteren de schepen Hoop op Liefde, kapit. *Nieland*, naar Geestermunde, de Welvaart, kapit. *Suk*, n. Hamburg, 2 Gebroeders, kapit. *Slankenberg*, n. Bremen en Heimkina, kapit. *Harkema*, naar Bremen, alle 4 v. Amsterdam.

HARLINGEN, 20 Jan. Vertrokken den 17 Jan., kapit. *Dijk* Barend, naar Londen.

Het schip Panama, kapit. *de Goede*, van Vlaardingen naar Libau, is den 12den dezer op Bornholm verongelukt, doch het volk gered.

Het schip Anna Sietske, kapit. *Huisman*, van Hamburg naar [illegible]

TERMUNTEN, 17 Jan. Voor de haven alhier, onder meer andere, de volgende schepen in het ijs vast: Roelina, kapit. *Rosenbeek*; Ankje Geziena, kapit. *Duinker*; Maria Janna Jacoba Barendina, kapit. *van der Veen*; Lammechiena, kapit. *Koops*; Cornelia, kapit. *Beckman* en Johannes, kapit. *Belsingh*. De van hier den 15den en den 16den dezer vertrokken schepen zijn wegens het ijs alhier teruggekomen. In de haven alhier liggen, onder meer andere, nog de volgende schepen: Jantina, kapit. *Joosten*; Onderneming, kapit. *Leuwe*; Anna Christina, kapit. *Emmelkamp*; Vrede, kapit. *Hazelhoff*; Annette Cathalina, kapit. *Kramer*; Castor en Pollux, kapit. *de Vries*; Regina Hillechina, kapit. *Scholten*; Catharina, kapit. *Drok*; Johannes Hermanus, kapit. *Boekhout*; Gezina, kapit. *van Klooster*; Vrouw Janneka, kapit. *Visser*; Anneechiena, kapit. *van Laten* en Twee Lingen, kapit. *Schoemaker*. Wegens averij en verhitte lading liggen alhier in de haven en hebben reeds gelost de schepen: Jacobus Johannes, kapit. *van Groenenberg*; Antonia Francina, kapit. *Gust* en Klasina Maria, kapit. *Douwes*.

HOLTENAU, 18 Jan. Gisteren kwam de Geziena Hillegina, kapit. *Sprik*, van Memel naar de Maas met gerst, met [illegible] alhier [illegible] lossen.

In het jaar 1853 zijn te Cronstadt binnengekomen 1921 schepen en vertrokken 1967 schepen, en gedurende het jaar 1854, [illegible]

wegens de blokkade, slechts 17 schepen, doch waaronder geene Nederlandsche.

Gepraaid den 20 Nov., het schip Philips van Marnix, kapit. *van Duyn*, van Batavia naar Amsterdam, op 34° 7′ Z. breedte, 14° 42′ O. lengte. — Den 30 Nov., het schip Prins Hendrik, kapit. *Smit*, op 25° 5′ Z. breedte, 57° 22′ O. lengte.

SCHEEPSVRACHTEN.

STETTIN, 18 Jan. Zoo geene krijgsbepalingen de vaart verhinderen, zullen tegen het voorjaar de bevrachtingen zeer druk worden. Vooral naar Holland begint zich reeds groote vraag te openbaren, zoowel van hier als van de Oostzeehavens en is *f* 25 à *f* 30 te bedingen.

HANDELSBERIGTEN.

Prijs van het Grof Roggenbrood.

GRONINGEN, 22 Januarij 1855.

4 Nederl. ℔ 48 cent.

GRAANMARKTEN.

GRONINGEN, 23 *Januarij*. In den handel van Granen is heden weinig omgegaan. — Rogge in 't begin der markt aan benoodigden 10 a 15 cent hooger verkocht, later minder begeerd. — Gerst prijshoudend. — Haver nagenoeg in een doen, op 't laatst echter niet driftiger.

AMSTERDAM, 22 *Januarij*. In Tarwe was heden flaauwe handel: 128 ℔ b. Pools. *f* 467. — Rogge zonder handel. — Gerst *f* 2 hooger: 101 ℔ Friesche Winter *f* 195. — Boekweit en Haver mede zonder handel. — Koolzaad op 9 vat op Sept. en Oct. 74½ p. vl.; op April 91½ p. vl. — Raapolie op 6/w. *f* 52,25; Vlieg. *f* 51,50; op Mei *f* 50. — Lijnolie op 6/w. *f* 41,25; Vlieg. *f* 40.

LONDEN, 17 *Jan*. De aanvoeren van Tarwe zijn gering. Die welke Maandag onverkocht gebleven was, is heden verkocht tot prijzen, die toen niet bedongen konden worden. In vreemde Tarwe hadden veel omzettingen plaats. Gerst was alleen Engelsche aangevoerd; de handel daarin was echter traag. Haver weinig aan en zonder eenige levendigheid. De aanvoeren van den 16den tot en met den 17den dezer bedragen: 1020 qrs. Eng. en 4590 qrs. vreemde Tarwe; 4310 qrs. Eng. Gerst; 2780 qrs. Eng. en 4750 qrs. vr. Haver.

HAMBURG, 19 *Jan*. De stemming is in den laatsten tijd beter geworden. — Tarwe in loco 1 a 2 th. hooger, de omzet was echter onbeduidend. — Rogge in loco vast, van Denem. 130 a 132 th., Mecklenb. 136 a 138 th.; aanbiedingen tegen het voorjaar onveranderd. — Gerst prijshoudend; Deensche 102 th. — Haver zeldzaam gevraagd.

BREMEN, 20 *Jan*. Sedert ons berigt van den 13den zijn de vooruitzigten voor eenen spoedigen vrede weder zeer twijfelachtig geworden, zoodat de handel niet weet of hij op vrede mag hopen dan of men eenen voortdurenden oorlog tot basis zijner ondernemingen moet stellen. Onder deze omstandigheden gaat er bijna niets om, terwijl ook de ingetredene sterke vorst alle verzendingen verhindert. — Van Tarwe is ongeveer 50 last 125, 127 ℔ Bovenl. aan de markt, waarvoor heden op 127 ℔ 190 a 192½ th. is te bedingen. — Rogge iets duurder betaald; voor goede 118 a 119 ℔ Inl. betaalt men 140 a 142½ th. — Haver en Boonen voor plaatselijk gebruik iets meer gevraagd; voor goede 70 a 76 ℔ Haver betaalt men 66 a 72½ th. — Duiveboonen 127½ a 130 th.

BOTERMARKTEN.

GRONINGEN, 23 *Jan*. De prijs der Boter was heden ¼ ton *f* 18 a *f* 18,50.

LEEUWARDEN, 19 *Januarij*. De prijs der Boter was heden *f* 47,50.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 23 *Januarij*. Schapen niet veel ter markt, met tragen verkoop, prijzen van *f* 7,50 tot *f* 19,25; varkens vrij goed aan; dragtige van *f* 30 tot *f* 50, met goeden verkoop, guste van *f* 10 tot *f* 30, met zeer weinig handel; geslagte dito met redelijken aanvoer, prijzen van *f* 50 tot *f* 58 naar kwaliteit, met tamelijken verkoop.

LEEUWARDEN, 19 *Januarij*. De veemarkt was heden weder goed voorzien, en daar de kwaliteit der beesten uitmuntend was, zijn ze tegen hooge prijzen verkocht, niettegenstaande de flaauwe marktberigten van l.l. Maandag te Londen. Vette kalveren prijshoudende, zoo ook de varkens; schapen daarentegen blijven steeds dalende.

AMSTERDAM, 17 *Jan*. De kalveren waren zeer hoog in prijs; 85 werden verhandeld voor *f* 120, *f* 100 en *f* 80; 112 varkens golden 50—52 cent per Ned. ℔; 156 schapen *f* 22, *f* 24, *f* 26.

EFFEKTENBEURS.

Amsterdam, 22 *Januarij*.

NEDERLAND, Werkel. Schuld 2½ pCt. 61⅛; Dito Dito 3 pCt. 73¼; Dito 4 pCt. 91⅛. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 17⅛; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 31⅜. — PORTUGAL, te Londen, 3 pCt. 37¼.

RUSLAND, bij *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 102½ — OOSTENRIJK; Metall. 5 pCt. 63½; Dito Dito 2½ pCt. 32½; Dito Dito rente Amsterdam 1854 5 pCt. 74½; Mexik. Onbep. St. 3 pCt. 20⅛; Brazilië 1824 £ 100 5 pCt. 91½.

In- en uitvoer van de voornaamste goederen uit de haven van Harlingen gedurende de drie laatste jaren.

INVOER:

	in 1854	in 1853	in 1852
Rogge	424 last	178 last	220 l.
Boekweit	50 „	212 „	
Kool- en lijnzaad	162 „	271 „	325 „
Hout (ongeb. last.)	36,833 ton	33 276 ton	29 900 t.
Rijst	46,000 ℔	78,357 ℔	136,500 „
Roet, smeer en talk	252,700 „	293,129 „	
Katoen (ongesp.)	1,186,900 „	551,643 „	235,000 „
Korenten	55,450 „	84,402 „	58,000 „
Krijt	130,000 „	161.500 „	180,000 „
Potasch	893 „	46,018 „	178,000 „
Soda	165,900 „	26 969 „	56,000 „
Hennep (ongeh.)	52,600 „	194,170 „	281,000 „
Steenkolen	55,560 m.	56,313 m.	51,000 m.
Teer	1,049 ton	2.072 ton	
Zout	2,400,968 ℔	1,415,125 ℔	1,281,000 ℔

UITVOER:

	in 1854	in 1853	in 1852
Boter	9,997,500 ℔	9,701,785 ℔	9,191,717 ℔
Kaas	2,488,215 „	1,544,686 „	1,746,000 „
Cichoreiwortelen	1,360,000 „	1,415,682 „	814,000 „
Vlas	1,117,325 „	426,566 „	549,000 „
Olie	8,273 vt.	195 vt.	1,300 vt.
Tarwe	1,067 l.	1,088 l.	123 l.
Haver	13,161 „	2,491 „	1,554 „
Boonen	400 „	485 „	141 „
Koeijen, ossen, kalveren, enz.	19,130 st.	21,792 st.	10,958 st.
Varkens	9,278 „	9,460 „	6,507 „
Schapen en lammeren	21,752 „	29,173 „	28,249 „
Paarden	[illegible] „	63 „	81 „
Vleesch en spek	56,[illegible] ℔	97,960 ℔	85,000 ℔
Wild	*f* 8,139	*f* [illegible]	*f* [illegible]
Dakpannen	1,493,600 st.	2,916,[illegible] st.	[illegible] st.
Gebakken Steen	516,650 „	498,200 „	362,000 „
Beenderen	566,500 ℔	519,000 ℔	997,000 ℔

ADVERTENTIEN.

VERSLAG VAN DEN STAAT
DER
LANDHUISHOUDKUNDIGE SCHOOL
TE
Groningen,
IN HET JAAR 1854.

BESCHERMHEER: Z. M. de Koning.

Het is met genoegen, dat wij aan de vele voorstanders en begunstigers der Landhuishoudkundige School eenig berigt doen toekomen over haren toestand in het afgeloopen jaar. Zij is in zooverre meer tot zelfstandigheid gekomen, dat, terwijl vroeger haar de jaarlijksche toelage van het Rijk steeds door tusschenkomst van het *Departement* Groningen *der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Nijverheid* werd gezonden, zij die thans onmiddellijk van het Gouvernement ontvangt. Inderdaad is dit ook meer overeenkomstig den wezentlijken staat der zaak, daar onze Instelling wel uit genoemd Departement ontstaan is en steeds veel medewerking, hetwelk wij dankbaar erkennen, daarvan ontvangen heeft; maar dan toch reeds sedert geruimen tijd eene geheel afzonderlijke, op zich zelve werkende inrigting is.

De lessen zijn, zoo in het zomer-halfjaar (aan de boerderij der School, te Haren nabij Groningen), als in het winter-halfjaar (in de Stad Groningen), geregeld gehouden. Er waren in het zomerhalfjaar 19, in het winter-halfjaar van 26 tot 31 leerlingen.

De meeste dezer jongelieden hebben geregeld werk van hunne studiën gemaakt, doch aan éénen hebben wij wegens verkeerd gedrag het verder verblijf op deze Inrigting moeten ontzeggen.

Vier hunner, namelijk de Heeren J. G. VAN MIEROP, K. VAN DER WERF DE WILLIGEN, P. VAN DER ELST en W. C. L. C. PICKÉ, hebben, bij het verlaten der School, in Maart 1854, ten overstaan der Onderwijzers en in tegenwoordigheid van het Bestuur en der overige leerlingen, een examen afgelegd in de hier onderwezene vakken; ten gevolge waarvan hun een officiëel *diploma*, als Landhuishoudkundige, is uitgereikt. Deze examens werden vereerd met de tegenwoordigheid van den Kommissaris des Konings in dit Gewest en van den Voorzitter der Kommissie van Landbouw, beide daartoe door het Bestuur uitgenoodigd.

De proefneming, waarvan in ons vorig Verslag gewaagd is, om namelijk een *leerling-knecht* aan te nemen tegen eene geringe betaling voor kost en inwoning bij den bouwmeester E. LEENDERS te Haren, heeft minder goed voldaan; niet omdat wij op het gedrag of op den ijver van dezen leerling-knecht eenige aanmerking hadden, maar omdat de wijze van zijn van zoo iemand, deels met eenen gewonen knecht op de boerderij, deels met de overige leerlingen gelijkstaande, een eenigzins onnatuurlijke toestand was, die soms tot moeijelijkheden aanleiding gaf. Wij verheugen ons daarom dezen leerling-knecht in de rei onzer *gewone* leerlingen opgenomen te zien.

Eene der belangrijkste zaken, welke in dit jaar hebben plaats gehad, was, naar ons inzien, dat *vier* voormalige leerlingen der School, door het Bestuur daartoe aanbevolen, door het Ministerie van Koloniën benoemd zijn tot kweekelingen voor het boschwezen in Nederlandsch Indië, welke 4 kweekelingen thans op 's Rijks kosten in de houtteelt in het groot in Duitschland nog nader onderrigt ontvangen, om daarna als ambtenaren voor het boschwezen naar Java te vertrekken. Ook later zal tot gelijksoortige plaatsing op zeer gunstige voorwaarden, gelegenheid zijn voor nog eenige onzer kweekelingen, wanneer zij hunnen leertijd alhier behoorlijk zullen volbragt hebben; waartoe enkelen zich thans reeds alhier voorbereiden. Wij verheugen ons in dit gewigtig blijk van vertrouwen van aan onze Instelling geschonken, en gelooven, dat deze maatregel het Gouvernement ook op den duur tot behoud der zoo kostbare bosschen op het eiland Java — en later welligt ook elders — van nut zal wezen.

Wij verheugen ons ook in het aanzienlijk geschenk, van *f* 1200, hetwelk wij dit jaar van Z. M. den Koning mogten ontvangen, terwijl later drie leerlingen van Zijner Majesteits School te Apeldoorn, op Hoogstdeszelfs kosten, aan onze zorg zullen worden toevertrouwd, zoodra zij zoover gevorderd zullen zijn, dat zij die genoemde School verlaten.

Ook van andere zijden ontvingen wij belangrijke blijken van deelneming, als de gewone jaarlijksche toelage, *f* 600, der Staten van de provincie Groningen; terwijl de baron SIXMA VAN HEEMSTRA en de baron G. F. THOE SCHWARZENBERG en HOHENLANSBERG, beide in Friesland, ons elk weder, even als in het vorig jaar, de aanzienlijke giften van *f* 25 en *f* 30 en twee ingezetenen der stad Groningen *f* 5 en *f* 4 aanboden, terwijl de heer J. T. HUISMAN, Lid der Kommissie van Landbouw in de prov. Groningen, CochinChina-hoenders van zuiver ras aan de School toezond.

Drie ingezetenen van Groningen verpligtten het Bestuur door gelden naar lage renten, namelijk twee elk *f* 1000, en een *f* 500, naar *drie* ten honderd aan de School voor te schieten.

Wij vermelden dit punt vooral, omdat wij steeds voortgaan met de gebouwen, die vroeger, bij een geringer aantal leerlingen, op eene te beperkte schaal waren aangelegd, te vergrooten en te verbeteren, waartoe het aankoopen van het gebouw in de stad Groningen, vroeger door den heer C. RÖMELINGH bewoond, en het bijbouwen daarin van twee kamers, hetwelk in het najaar van 1854 reeds geschied is, alsmede het vergrooten en het opzetten van eene geheele tweede verdieping op het gebouw der School te Haren, waarmede men thans bezig is, behoort. — Daar vier leden van het Bestuur zich, persoonlijk en solidair, tot borgen stellen voor de schulden, welke de Inrigting voor zoodanigen aankoop enz., natuurlijk tot een vrij aanzienlijk bedrag, heeft moeten maken, vertrouwt het Bestuur, dat er personen zullen gevonden worden, die, bij zulke genoegzame zekerheid en bij eene jaarlijksche aflosbaarheid der kapitalen, zich voor aandeelen van *f* 1000 of *f* 500 met eene lage rente zullen willen vergenoegen tot ondersteuning dezer voor het algemeen nuttige onderneming. Eene vermindering toch van den rentelast is het beste middel om deze Instelling duurzaam in stand te houden en meer en meer aan haar oogmerk te doen beantwoorden.

De tijdverdeeling der lessen enz. wordt opgegeven in de *Bepalingen der School*, waarvan *kosteloos* exemplaren verkrijgbaar zijn bij de leden van het Bestuur en bij elk der korrespondenten van de School.

Deze laatste zijn thans de navolgende heeren:

Jhr. A. MARTINI VAN GEFFEN, grondeigenaar te 's Hertogenbosch.

H. F. FIJNJE, hoofdingenieur van den waterstaat te 's Hertogenbosch.

J. J. F. PENNINK, med. doct. te Zevenbergen (Noord-Braband).

B. F. baron VAN VERSCHUER, lid der Provinciale Staten van Gelderland en grondeigenaar te Arnhem.

S. D. WIJCKERHELD BISDOM, te Arnhem.

C. J. L. MOS, burgemeester te Hattem.

BRUNO TIDEMAN, zaadhandelaar te Apeldoorn.

W. K. VAN GENNEP, grondeigenaar te 's Gravenhage.

Mr. P. W. ALSTORPHIUS GREVELINK, inspekteur van de gevangenissen te 's Gravenhage.

G. SIMONS, direkteur der akademie te Delft.

Jhr. mr. D. R. GEVERS DEIJNOOT, algemeen sekretaris der Hollandsche maatschappij van landbouw, kantonregter te Rotterdam.

J. TIDEMAN, leeraar bij de Remonstrantsche gemeente te Rotterdam.

Mr. J. LOS, notaris te Oud-Beijerland.

J. VAN DAM, veearts der 1ste klasse te Aarlanderveen.

Mr. J. HEEMSKERK, B.zn., lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, te Amsterdam.

Jhr. mr. H. HOEUFFT VAN VELSEN, grondeigenaar te Amsterdam.

F. C. VAN HALL, makelaar te Amsterdam.

J. A. VAN EEDEN, algemeen sekretaris der Nederlandsche maatschappij van nijverheid te Haarlem.

J. G. A. VERHOEFF, notaris te Alkmaar.

Mr. W. C. M. DE JONGE VAN ELLEMEET, lid van de Eerste Kamer der Staten Generaal, te Middelburg.

A. KAKEBEEKE, J.z., lid der Provinciale Staten en grondeigenaar te Krabbendijke (Zuid-Beveland).

Mr. J. VAN HALL, hoogleeraar te Utrecht.

G. J. HENGEVELD, leeraar aan de veeartsenijschool te Utrecht.

P. M. JONGENEEL, houthandelaar te Utrecht.

J. VAN LEEUWEN, griffier van het provinciaal geregtshof van Friesland, te Leeuwarden.

Baron SIXMA VAN HEEMSTRA, grondeigenaar te Veenklooster (Friesland).

Jhr. mr. O. R. VAN ANDRINGA DE KEMPENAER, grondeigenaar te Leeuwarden.

J. HUIDEKOPER, grondeigenaar te Midlum, bij Harlingen.

R. J. VAN DER LELY, te Hallum, lid van de Gedeputeerde Staten van Friesland.

Mr. [illegible]

R. J. H. DULL, koopman enz. te Almelo.

Mr. J. CORNELISSEN, te Steenwijk, lid van de Gedeputeerde Staten van Overijssel.

J. HUBER, med. dr. te Kampen.

J. VAN KONIJNENBURG, direkteur der koloniën van weldadigheid te Frederiksoord.

D. J. STEIJN PARVÉ, professor te Maastricht.

B. VERVER, professor te Maastricht.

J. P. WESTERMAN, grondeigenaar te Larrelt, bij Emden.

W. VISSERING, grondeigenaar te Lintel, bij Norden.

M. HEIJKES, grondeigenaar te Neermoor, bij Norden.

Eindelijk meenen wij nog te moeten herinneren, dat zij, die van deze Instelling gebruik mogten willen maken, verzocht worden zich hiertoe telkens eenen genoegzamen tijd, liefst eene maand van te voren, bij het Bestuur aan te melden, en wel het best, óf met den aanvang van het zomer-halfjaar (den 15den Maart), dat het meest voor de *praktische* oefeningen bestemd is, óf met den aanvang van het winter-halfjaar, dat meer voor de *theoretische* lessen ingerigt is en waarvan de nieuwe leerkring eenen aanvang nemen zal op den 15den October aanstaande.

GRONINGEN, 20 Januarij 1855.

Het Bestuur der Landhuishoudkundige School te Groningen:

J. W. C. VAN ITTERSUM,
voorzittend Kommissaris.

H. C. VAN HALL,
Direkteur.

Natuurkundig Genootschap.

HEDEN, WOENSDAG den 24sten Jan., 's avonds te [illegible] uur.
Voorlezing door Prof. W. A. ENSCHEDÉ.
Bijdrage door den Heer C. H. VAN ANKUM.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

INVOER van GRANEN in Groot-Brittanje gedurende 1854 en de vier voorgaande jaren.

	TARWE. qrs. (1)	GERST. qrs.	HAVER. qrs.	ROGGE. qrs.	BOONEN. qrs.	ERWTEN. qrs.	MAÏS. qrs.	MEEL. cwt.
1850	3,675,000	1,112,000	1,221,000	98,000	437,000	198,000	1,307,000	3,536,000
1851	3,826,000	1,138,000	1,188,000	24,000	819,000	105,000	1,741,000	5,316,000
1852	3,034,000	609,000	1,208,000	10,000	506,000	103,000	1,540,000	4,017,000
1853	4,859,000	860,000	977,000	76,000	360,000	193,000	1,599,000	4,685,000
1854	3,350,000	669,000	1,076,000	6,000	275,000	110,000	1,244,000	3,827,000

(1) [illegible]

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 24sten Januarij
1855, *no.* 11.

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

In de Vereenigde Staten zijn 40 etablissementen waar men zich bezig houdt met het vervaardigen van locomotieven, die gerekend worden jaarlijks 1200 locomotieven af te leveren, en die aan 9000 handen arbeid verschaffen. Het arbeidsloon dier werklieden is jaarlijks 2,500,000 dollars, terwijl het ijzer, dat tot die locomotieven gebruikt wordt, 45,000 ton jaarlijks bedraagt.

— Te New-York is den 23sten Dec. eene der grootste balzalen eene roof der vlammen geworden, toen juist de danslust in vollen gang was. De schrik van deze gebeurtenis is niet te schetsen, toen alles in ligt bal-kostuum op de straat vlood, waar de koude ten minste 8 graden was. Acht huizen werden met de zaal vernield en eenige menschen verloren het leven.

RUSLAND. — TURKIJE.

Het gevaar voor een te hernieuwen algemeenen oorlog is nog verre van geweken, en zal men nog langen tijd kunnen worden geslingerd tusschen de hoop op vrede en de vrees voor het weder afbreken der thans begonnen onderhandelingen. De berigten die uit Petersburg overkomen, zijn voortdurend van eene vredelievende strekking. Men verzekert, dat de Russische gezant te Weenen den 15den op nieuw instructien van daar bekomen heeft, volgens welke hij andermaal en met aandrang van de begeerte van den Keizer van Rusland om tot een billijk vredesverdrag te geraken, heeft doen blijken. Dien ten gevolge heeft prins *Gortschakoff* weder eene vertrouwelijke conferentie met den minister *v. Buol* gehad, welke twee uren heeft aangehouden, en na den afloop van welke de Oostenrijksche minister onmiddellijk de Fransche en Britsche vertegenwoordigers van het verhandelde kennis heeft gegeven.

Ook heeft de Russische gezant dadelijk zeer bevredigende inlichtingen gegeven, ten aanzien van den reeds dikwerf besproken inval der Russische troepen in de Dobrudscha. Hij heeft deze beweging doen voorkomen als een noodwendig gevolg van een voorafgaanden inval van Turksche krijgsbenden op den linker-oever van den Donau en geenszins als een maatregel, over welken de in de vorstendommen gepostеerde Oostenrijksche troepen zich behoefden te verontrusten.

Oostenrijk schijnt intusschen door deze inlichtingen nog geenszins gerust gesteld. Het moet integendeel thans het sluiten van het of- en defensief verdrag dringend noodig achten; het verzuimt niets om zich des gevorderd gewapenderhand te doen gelden en zendt bij voortduring troepen naar de grenzen. Verder heeft Oostenrijk bij eene nieuwe nota en circulaire d.d. 16den dezer de mobilisatie van bondstroepen geëischt en tevens verlangd, dat die kwestie onverwijld te Frankfort beslist worde.

Wat Engeland en Frankrijk betreft, zoo wordt van de eene zijde beweerd, dat zij nog weinig vertrouwen hebben in de welgemeende gezindheid van de Russische regering om in de tegenwoordige omstandigheden eenen vrede te sluiten, die in het vervolg genoegzame waarborgen van duurzaamheid oplevert. Van den anderen kant verdient het opmerking dat de heeren *de Bourqueney* en lord *Westmoreland* gelijk wij reeds hebben medegedeeld, van hunne regeringen per telegraaf de volmagt hadden ontvangen, om met prins *Gortschakoff* te onderhandelen. De schriftelijke instructiën zouden weldra volgen. Dit afzenden van eene voorloopige volmagt per telegraaf, duidt van de zijde der Westersche mogendheden een' ijver aan, welken men niet verwacht had.

Zeker is het intusschen, dat de krijgstoerustingen op grooten schaal worden voortgezet. Volgens den Franschen *Moniteur*, zullen 35,000 Turken en 11,000 Egyptenaren vóór den 30sten Januarij uit Bulgarije naar de Krim zijn overgescheept, en zullen deze troepen, met 12 000 man, die reeds aldaar zijn aan land gebragt, een geheel van bijna 60,000 man uitmaken, welke onder het bevel van den seraskier *Omer*-pacha zullen worden gesteld.

Rusland blijft intusschen ook alle krachten inspannen, om aan het nieuwe gevaar, waarmede het door de landing der Turksche troepen in de Krim bedreigd wordt, het hoofd te kunnen bieden. Bij Odessa staat eene aanmerkelijke krijgsmagt, die naar gelang der omstandigheden naar de Krim of wel naar den Donau bestemd was. Deze heeft thans bevel ontvangen om naar de Krim op te breken, zoodra derwaarts inderdaad Turksche troepen in aanmerkelijke sterkte op weg zijn, dewijl alsdan niet meer te vreezen is dat de reserve vereischt zou kunnen worden om het Russische leger aan den Donau te versterken. Men wil zelfs weten dat uit Petersburg bevel afgezonden is om Eupatoria, wat het ook kosten mogt, te hernemen, opdat de geallieërden zich aldaar niet zouden vestigen.

Uit Petersburg wordt gemeld, dat, bij het bombardement van Sebastopol, de bakkerij der marine aanzienlijk is beschadigd, en dat de Keizer uit zijne eigene middelen 25,000 zilveren roebels heeft aangewezen, om die schade te vergoeden. — Z. M. heeft ook uit zijne bijzondere kas 20,000 roebels aan de weduwe van den aldaar gesneuvelden admiraal *Korniloff* doen toekomen, ten einde de schulden, met welke 's mans nalatenschap was bezwaard, te betalen.

De *Times* verkondigt met eenigen ophef, dat buiten den weg over de sterk verschanste landengte van Perekop, sedert eenige jaren ook nog een tweede weg naar de Krim is aangelegd, zoodat alle meermalen aanbevolen ondernemingen, strekkende om de genoemde landengte aan de Russen te ontnemen, volstrekt doelloos zouden zijn, daar zij ook bij den gunstigsten uitslag Rusland niet zouden beletten steeds nieuwe strijdkrachten naar de Krim te doen oprukken. De nieuwe weg zou, volgens de *Times*, van Genitsch op bruggen over de zeeëngte van dien naam, en verder langs de lange en smalle landtong, die zich aan de Oostkust der Krim tusschen de Vuile zee en de zee van Azof uitstrekt, leiden, bij Arabat, een weinig benoorden Kaffa, uitkomen en voor de troepen, die uit het zuid-oosten van Rusland naar de Krim bestemd zijn, verre boven den weg over Perekop te verkiezen wezen. „De aanleg van dezen weg, zegt de *Times*, waarmede reeds voor tien jaren begonnen is, bewijst hoe Rusland alles op eenen oorlog voorbereid heeft, terwijl het feit, dat wij eerst in de vijfde maand na onze landing in de Krim van dezelfs aanwezen onderrigt worden, bewijst hoe gebrekkig onze kennis van het land was, en van hoe velerlei soortgelijke omstandigheden wij waarschijnlijk nog onkundig zijn."

[Levert dit geheele berigt een bewijs van de onbekendheid met den toestand van het Russische rijk, als een staaltje, hoe bekend men is met de geographie van Rusland, mag ook wel worden opgemerkt, dat de zee, hier de Vuile zee genoemd, in de Hollandsche dagbladen ook voorkomt onder de namen van Stinkzee, zee van Putride en Moeraszee].

Het *Journal de Constantinople* van den 8sten dezer deelt mede, dat in weerwil van het gestrenge jaargetijde, de geallieërde legers in de Krim zeer goed verzorgd worden. Hunne regeringen hebben hen goed voorzien van flanel, van wollen kousen, klompen, gevoerde kapotjassen en verder van allerlei mondbehoefte, en deze wel van goede hoedanigheid.

De *Times* daarentegen hangt op nieuw een allerjammerlijkst tafereel op van den ellendigen toestand, waarin het Britsche leger in de Krim verkeert. Volgens dat blad, zou het Britsche leger in de Krim vreeselijk gedund zijn; van eene afdeeling van 4,000 man zouden slechts *tweeduizend* in staat zijn de wapenen te dragen. De sterfte bedroeg 60 man daags en wekelijks werden er 1000 man buiten gevecht gesteld. Het blad, dat de waarheid van het medegedeelde waarborgt, vaart dan ook hevig tegen de regering uit. Men kan begrijpen, welken indruk deze ontmoedigende berigten te Londen gemaakt hebben.

Bijna ieder Fransch soldaat, ja zelfs de hoofdofficieren, zijn van *amuletten* voorzien, op wier kracht en bescherming zij een onbegrensd vertrouwen stellen. Men verzekert dat ook de generaals *Bousquet* en *Forey* ze dragen. Het is bekend dat *Canrobert* beweert, dat zijne amulette hem het leven heeft gered bij de Alma; hij gaat nu voor onkwetsbaar door. Prins *Napoleon* draagt, zegt men, mede eene amulette van gelijke kracht.

[Men lette wel op, dat dit gezegd wordt van de Franschen, die zich zoo gaarne den naam willen toeëigenen van de beschaafdste en verlichtste natie der wereld te zijn].

— De *Times* dringt er op aan, dat men zich bij de vredesonderhandelingen, die thans te Weenen zullen worden gevoerd, niet ophoude met ondergeschikte bedreigingen, of eischen die niet te verwezenlijken zijn, maar zich beperke tot praktische doeleinden, en bepaaldelijk dat men Rusland dwinge, zijn overwigt in de Zwarte zee te doen ophouden.

„Het is geheel en al overeenkomstig de antecedenten en de regelen van eene goede staatkunde, zegt het blad, overeenkomsten te sluiten voor de beperking der maritieme krachten, in bijzondere omstandigheden, wanneer zij gebruikt kunnen worden tot een doel van verovering. Geene enkele plaats is ooit zoozeer het onderwerp geweest van deze bedenking als Sebastopol en zijne vloot, omdat, daar de Zwarte zee voor elken vreemden aanval gesloten is en de Russen van de Turken niets te vreezen hebben, deze slechts konden dienen tot omverwerping van het Ottomannische rijk. De vernieling van de vesting en de vermindering der Russische vloot in de Zwarte zee zijn dus essentiële voorwaarden om het overwigt van Rusland te doen ophouden en Konstantinopel te beveiligen. Het zullen ook de essentiële voorwaarden van den vrede moeten zijn."

— De Onderkoning van Egypte gaat ijverig voort met hervormingen in zijn land in te voeren. Zoo heeft hij thans een bevel uitgevaardigd, houdende verbod tot het invoeren van slaven in alle provinciën zijns gebieds. De slaven, die er thans zijn, zullen voorloopig in denzelfden toestand blijven, doch het grondbeginsel is aangenomen, dat de slavernij binnen een niet ver verwijderd tijdperk geheel en al uit Egypte verdwenen zal zijn. Een andere maatregel door hem genomen, is almede zeer gewigtig, namelijk het opheffen van den *tour de barque*, zijnde een tol, waardoor de algeheele vrijheid van de scheepvaart in de Roode zee verzekerd wordt. Eindelijk zal geen handels-voorwerp, dat reeds de invoeregten betaald heeft, voortaan aan regten meer onderhevig zijn, welke verandering dit ook moge ondergaan.

ITALIE.

Het dagblad van Rome bevat eene uitvoerige beschrijving van de driedubbele diadeem of *triregno*, welke door de Koningin van Spanje aan Paus *Pius IX* is aangeboden en waaruit de pracht en luister van dit geschenk blijkt. Het bevat niet minder dan 19,000 edelgesteenten en elke kroon wordt gevormd door eene dubbele rij van briljanten in goud gevat en flonkerende door groote diamanten. Het is en gewrocht van den ridder *Carlos Pizzala*, Spaansch hofjuwelier, en is den Paus aangeboden door den kardinaal-aartsbisschop van Toledo.

— Uit Turin wordt van den 21sten geschreven, dat ook de gemalin van Koning *Victor Emmanuel*, die sedert hare bevalling in zorgelijken toestand verkeerde, is overleden. De droefheid der koninklijke familie laat zich niet beschrijven, daar eerst kort geleden ook de koningin-weduwe was overleden.

— Volgens de *Opinione* van Turin, zal het Piëmontesche hulpkorps den 28sten der volgende maand naar het Oosten vertrekken. Het zal 20,000 man sterk zijn, waaronder 5000 man reserve.

SPANJE.

In de zitting der Cortès van den 13den heeft de heer *Olozaga*, voorzitter der door de Cortès benoemde commissie voor de constitutie, de door deze ontworpen grondslagen der constitutie overgelegd.

De voornaamste grondslagen van het ontwerp zijn de volgende:

Alle openbaar gezag gaat uit van de natie, waarbij de souvereiniteit in werkelijkheid berust. Aan de natie behoort derhalve uitsluitend het regt om hare grondwetten vast te stellen. De natie verpligt zich tot handhaving en bescherming van de door de Spanjaarden beleden Katholijke eeredienst en hare bedienaren. Geen Spanjaard of vreemdeling zal echter burgerlijk vervolgd mogen worden wegens zijne meening, mits hij die niet kenbaar make door openbare daden, strijdig met de godsdienst. Geen Spanjaard mag gedetineerd, in hechtenis gesteld of aan zijn domicilie ontrukt worden, of zijne woning aan eene huiszoeking worden onderworpen, behalve in de gevallen en met de vormen bij de wet voorgeschreven. Geen Spanjaard mag vervolgd of veroordeeld worden, dan door den bevoegden regter of regtbank, krachtens de wetten anterieur, aan het delict en met de vormen bij deze voorgeschreven.

De doodstraf zal voor zuiver staatkundige misdrijven niet mogen worden toegepast. De straf van verbeurdverklaring van goederen zal nimmer worden uitgesproken, en geen Spanjaard zal van zijn eigendom worden beroofd, dan om redenen van openbaar nut en onder voorafgaande billijke schadeloosstelling. Indien de veiligheid van den staat, in buitengewone omstandigheden, het noodzakelijk maakte, om in de geheele monarchij of een gedeelte daarvan tijdelijk de bepaling te schorsen van het artikel, waarin gezegd wordt, dat geen Spanjaard gedetineerd, in hechtenis gesteld of aan zijn domicilie ontrukt mag worden, zal deze schorsing bij de wet worden vastgesteld. Deze wet, eenmaal afgekondigd zijnde, zal het territoir daarbij aangewezen staan onder het gezag der vroeger vastgestelde wet van openbare orde. De regering zal echter bij geene dezer wetten gemagtigd mogen worden, zelfs niet in de meest buitengewone gevallen, om de Spanjaarden uit het rijk te verwijderen of uit het schiereiland te deporteren.

De Cortès vergaderen alle jaren den 1sten October; zij zetten gedurende vier achtereenvolgende maanden hunne zittingen voort, te rekenen van den dag waarop de vergadering zich zal constitueren, behoudens het geval, dat zij door den Koning zouden worden geschorst. Deze schorsing zal, hetzij zij eens of meermalen plaats hebbe, niet langer mogen duren dan eene maand, en de Cortès zullen daarna evenveel zittingen houden als er dagen gedurende de schorsing zijn verloopen. Behalve het hierboven aangewezen tijdstip zullen de Cortès vergaderen, wanneer zij door den Koning, of in de gevallen door de constitutie voorgeschreven, door de permanente deputatie der Cortès zullen worden bijeengeroepen. Wanneer de Koning de Cortès ontbindt, zal hij binnen den tijd van 60 dagen nieuwe bijeenroepen en de nieuwe Cortès zullen vergaderd blijven tot dat de volle vier zittingmaanden zullen zijn vervuld, de tijd der anterieure zittingen daaronder begrepen. Er zal eene permanente deputatie der Cortès zijn, bestaande uit 4 senatoren en 4 afgevaardigden, welke, wanneer de Cortès niet vergaderd zijn, waken zullen voor de naleving der constitutie en den waarborg der persoonlijke veiligheid; zij zal de Cortès bijeenroepen in de gevallen voorzien bij de grondwet of in het geval, dat in den raad der regering beraadslaagd werd over eene belasting of over eene leening, welke niet door de begrootingswet of eene andere bijzondere wet zou zijn goedgekeurd.

Wanneer de Koning onvermogend wordt om zijn gezag uit te oefenen en dit onvermogen door de Cortès wordt erkend, of wanneer de Kroon komt te vaceren, dan zullen de Cortès, indien de onmiddellijke opvolger nog minderjarig is om het koningrijk te regeren, een regentschap benoemen, uit een, drie of vijf personen bestaande.

— De regering heeft berigt gekregen dat in het geheim gelduitdeelingen onder de arme klassen zijn geschied. Men belooft acht realen daags aan iederen persoon, en eischt niets anders van hem dan dat hij bereid zal zijn zoodra men hem oproept. De groote hoeveelheid wapenen, na de Julij-omwenteling uitgedeeld, kan de ontwerpen der anarchisten begunstigen. Daarbij zijn de algemeen heerschende ellende en het gebrek aan arbeid insgelijks middelen die de vijanden der bestaande regering gretig aanwenden.

Negentien Jezuïten, die te Guipuscoa waren gebleven, zijn aan boord van de stoomboot *Castilla* naar het eiland Majorka gedeporteerd.

DUITSCHLAND.

De Pruissische Eerste Kamer heeft den 16den dezer het ontwerp van wet, volgens hetwelk vreemde schepen voortaan in Pruissen, bij wege van wederkeerigheid, tot de kustvaart zullen kunnen worden toegelaten, aangenomen.

— Naar men uit Weenen verneemt, heeft ook Pruissen van zijne zijde voor de toetreding tot het December-verdrag onderscheidene voorwaarden gemaakt, welke door Oostenrijk en de Westersche mogendheden voor onaannemebaar zijn verklaard.

De houding van Pruissen schijnt thans meer bepaald Russisch te worden. De heer *Drouin de Lhuys* heeft den heer *von Hatzfeld* namelijk gevraagd of, des gevorderd, geallieërde troepen over Pruissisch grondgebied zullen mogen trekken; het antwoord daarop luidde stellig weigerend. Ook te Weenen moet Pruissen eene voor de Westelijke mogendheden meer vijandelijke houding aangenomen hebben.

— Van den Oder wordt gemeld, dat de vervolging van Poolsche vlugtelingen, die zich aan de Russische ligting hebben onttrokken en de wijk over de grenzen hebben genomen, thans ook op Pruissisch gebied zal plaats hebben, en dat dienaangaande de noodige bevelen door de Pruissische overheden zijn gegeven.

— In het tegenwoordige winter-semester zijn op de 23 Duitsche hoogescholen 18,201 studenten ingeschreven. Het geheele getal hoogleeraren bedraagt: gewone 847, buitengewone 253, honoraire 49, privaat-docenten 450, benevens eenige taalleeraars, in het geheel 1699 leeraars aan deze hoogescholen. In het winter-semester van 1851—1852 bedroeg het getal studenten 19,354, en den daarop volgenden zomer 18,810, in het winter-semester 1852—1853 was het 18,568 en in den zomer van 1853 17,965. In het geheel studeren aan al de Duitsche hoogescholen 2711 vreemdelingen.

— Door den heer *A. Winnecke*, op de Berlijner koninklijke sterrewacht, is in den nacht van den 14den op den 15den Januarij, eene nieuwe komeet ontdekt, staande in het sterrebeeld de Schorpioen en, in de morgenschemering aan den zuid-oostelijken hemel zigtbaar.

— Uit het Badensche verheffen zich op nieuw velestemmen tegen de toenemende aanmatigingen des aartsbisschops, die zich niet het minst bekreunt om de voorloopig tot stand gekomen schikking met den Pauselijken Stoel, maar enkel bedacht schijnt te zijne om zijn magt en kerkelijk gezag, ten koste van de magt en het aanzien der regering, te vermeerderen.

— Dezer dagen is de bekende dr. *Schöpffer* met een dwangbevel van Potsdam naar zijne woonplaats Quedlenburg overgebragt. Hij was n.l. onlangs derwaarts gereisd om ook in de tweede residentie van Pruissen te bewijzen: 1) dat de aarde stilstaat, en 2) dat bij alle ziekten het geloof op beterschap krachtiger is dan artsenij. De roep, die van de wonderkuren van dr. *Schöpffer* uitging, had zich in Potsdam zoo verbreid, dat op den morgen van den 11den dezer de woning van den wonderdoctor door hulpzoekenden werkelijk werd bestormd.

— Een groote nood bedreigt ons, — gebrek aan papier namelijk, want er is overal gebrek aan lompen, en niettegenstaande men boomwol, oud touw, en hetgeen men overigens ter vervanging van de gewone papierstoffen aanwendt, gebruikt heeft, worden de lompen in Frankrijk, Engeland, België en Duitschland met elken dag schaarscher. Het verbruik van het papier staat in geenerlei verhouding tot de productie van lompen.

In Engeland en Frankrijk hebben de dagbladen wegens de prijsverhooging van het papier hunne abonnementsprijzen moeten verhoogen. Zekere heer *Jobard*, directeur van het Belgische museum van nijverheid, wil een prijs van 50,000 frs. gezet hebben op de uitvinding van eene nieuwe, goedkoope papierstof, of op de uitvinding eener kleur- of drukinkt, die zich laat afwasschen, zoodals de Chinezen hun gedrukt papier wasschen en bleeken, zoodat al het geschrevene of gedrukte papier weder te gebruiken is.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 19 Januarij.

De *Globe* meent te weten, dat H. M. voornemens is, het vakante ordeteeken van den kouseband aan den minister graaf *v. Aberdeen* te schenken.

De schout-bij-nacht *Stewart* maakt zich gereed tot zijn vertrek naar de Zwarte zee, om er het onderbevelhebberschap der Britsche vloot te aanvaarden.

— Reeds is het houden der talrijke openbare vergadering te Leeds en de afloop daarvan kortelijk vermeld. Thans kent men de nadere bijzonderheden daarvan. Naardien de taal te klein was om ruim zesduizend menschen te bevatten, was men genoodzaakt de bijeenkomst naar het open plein der lakenhal te verleggen, alwaar, in weerwil der koude en der sneeuw, ruim vier uren lang gesproken werd. Allen waren en bleven in opgeruimde stemming en men heeft geenerlei onaangenaamheden te betreuren gehad. De heer *Carbutt* opende de zitting, met te verklaren dat hij het wel, tegen de gewoonte der voorzitters bij zoodanige aangelegenheden, met den heer *Cobden*, die de vergadering had opgeroepen, niet eens was, maar nogtans diens overtuiging eerbiedigde.

De heer *Cobden*, die door verscheidene Parlementsleden en andere voorname personen omringd was, ving aan met de aandacht der verzamelden in te roepen. Hij wist wel dat hij hier vele tegenstanders vinden zou, maar daarom was hij juist gekomen; indien hij gemeend had dat allen zijne gevoelens deelden, dan ware het overtollig geweest die te komen verdedigen.

Na over de middelen tot voortzetting van den krijg gesproken te hebben, betuigde hij verder, dat men niet gelooven moest, dat hij den vrede tot elken prijs wilde. Hij behandelde eenvoudig eene politieke kwestie en beweerde dat het land bij den aanvang van dezen oorlog bedrogen was. Men had zich allerlei bedoelingen daarvan voorgesteld, welke de uitkomst geleerd had niet de ware te zijn. Hij zag daarin niets anders dan een oorlog tusschen diplomaten en staatslieden, in welken Engeland een despoot tot vijand, een despoot tot bondgenoot en een despoot tot cliënt heeft, en waarbij het te vergeefs heeft gepoogd nog een vierden despoot tot bondgenoot te krijgen.

De wezenlijke oorzaak van den oorlog is wederstand tegen de aanslagen van Rusland tegen Turkije geweest. Maar Oostenrijk, Pruissen en de Duitsche Bond hadden er veel meer belang bij, Rusland binnen zijne grenzen te houden, en zij zijn niet opgestaan. Waarom heeft men zich zonder hen ten strijde begeven? Hij wist wel en had het, even als zijn vriend *Bright*, in het Lagerhuis luide gezegd, dat Rusland ongelijk jegens Turkije had en dat Turkije wel gedaan heeft door Rusland den oorlog te verklaren. Maar raadde Rusland Engeland aan door Turkije aan te vallen? Toegestaan, dat de zaak van Turkije die des regts is, moeten wij ons dan overal tot de kampvechters van het regt maken? Hoe magtig Engeland wezen moge, daartoe zouden zijne hulpmiddelen niet toereikende zijn.

Na nog verschillende andere punten aangeroerd te hebben, besloot de heer *Cobden* met dankbetuiging voor het hem bewezen geduld en met den wensch dat deze vergadering geen voorstel van welken aard ook mogt aannemen. Onmiddelijk daarop werd een voorstel aangenomen, „dat, volgens het gevoelen dezer vergadering, de oorlog, in welken Frankrijk en Engeland tegen Rusland gewikkeld zijn, een groote strijd is, door den tergenden aanslag dezer laatste mogendheid op Turkije, met het doel van den Czaar tot uitbreiding van zijn grondgebied, noodzakelijk geworden, en dat, naar de meening dezer vergadering, de oorlog met de grootste inspanning moet worden voortgezet, tot dat eervolle en zekere vredesvoorwaarden verkregen zullen zijn."

Gisteren hield *Cobden* insgelijks te Manchester eene redevoering, waarin hij, voor eene buitengemeen groote massa hoorders, zijne denkbeelden over den vrede ontwikkelde. Hij laat zich dus niet afschrikken door de weinige sympathie, die hij vindt bij zijn volk, dat thans van niets dan oorlog hooren wil.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 Januarij.

Men zegt dat alhier een Oostenrijksch generaal verwacht wordt, om met den Keizer het plan van den aanstaanden veldtogt vast te stellen, dat gemeenschappelijk door Oostenrijk en de Westersche mogendheden gevolgd zoude worden, indien de onderhandelingen tot geene gunstige uitkomsten mogten leiden.

— De gezamenlijke in Frankrijk staande regementen zullen andermaal ieder een contingent van 70 man voor de Oostersche armee leveren. De troepen, op deze wijze van de armee van Parijs afgaande, vertrekken reeds morgen over den Lyonschen spoorweg naar Marseille en Toulon, waar zij dadelijk naar de Krim zullen ingescheept worden.

Van den 21sten. Men kent thans het geheele bedrag der inschrijvingen voor de geldleening van 500 millioen. Deze hebben namelijk opgeleverd een cijfer van 2,198,000,000 francs; die van 500 frs. en daar beneden beliepen 850,000,000.

Naar luid der wet, zullen dus alleen deze laatste inschrijvingen, na eene betrekkelijke vermindering van 40 a 42 pCt. te hebben ondergaan, in aanmerking kunnen komen. Al de inschrijvingen boven eene rente van 500 fr. moeten als niet gedaan worden beschouwd.

In staatkundige kringen gelooft men dat de uitslag der leening het sluiten van den vrede kan benadeelen, vermits Keizer *Napoleon*, geldelijk op zoo ontzagwekkende wijze gesteund door het volk zelf, de groote geldschieters ontberen, en over het algemeen hoogere eischen stellen kan. De Keizer zelf is ongemeen met de zaak in zijn schik. En geen wonder, daar de minister van financiën met het volste regt kon verklaren, dat nooit vroeger eenig volk zijnen rijkdom en zijne verknochtheid aan zijnen souverein zoo glansrijk heeft ten toon gespreid.

De eerste *Napoleon*, zegt men, wist *capitales* (hoofdsteden) te veroveren; de derde *Napoleon* daarentegen *capitaux* (kapitalen); deze kwinkslag wordt thans van mond tot mond herhaald.

BELGIE.

BRUSSEL, 21 Januarij.

Een allerhevigste brand verwoest op dit oogenblik het groote *Théâtre de la Monnaie*. De vuurgloed is ontzettend. Alles zal verloren zijn. Alleen de muren zullen blijven staan.

— De Belgische *Moniteur* van eergisteren behelst eenen staat van de opbrengst der indirecte rijksmiddelen in het afgeloopen jaar, welke nieuw voedsel heeft gegeven aan de hoop, dat het niet zal noodig zijn aan de belastingpligtigen nieuwe lasten op te leggen. De bedoelde middelen hebben in 1854 aan de schatkist opgebragt 90,483,686 fr. 28 c., dat is 3,815,686 fr. meer dan de raming, en 2,075,587 fr. meer dan in 1853.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Het rapport van de commissie van rapporteurs betreffende het voorstel van drie leden van de Tweede Kamer, tot afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge, is bekend gemaakt.

Door eenige leden werd dit voorstel onaannemelijk gekeurd, omdat, naar hunne overtuiging, de financiële toestand des lands nog geene afschaffing van belasting gedoogt, of deze ten minste onraadzaam zou zijn. Eene groote meerderheid deelde in het gevoelen, dat juist het oogenblik gekomen is om eene meer afdoende vermindering in de lasten der natie te brengen. Men moet wel na rijp beraad tot eene afschaffing overgaan, doch niet de behoedzaamheid te ver trekken, zoodat ze eene krenking van de wezenlijke belangen des lands kon ten gevolge hebben.

Wat nu de keus betreft tusschen de twee uit den boezem der Kamer voortgekomen voorstellen, werd door een aantal leden te kennen gegeven, dat zij in 't algemeen veel meer voor de afschaffing van den accijns op het gemaal dan voor die der belasting op de brandstoffen gestemd was.

De meerderheid dus der in de afdeelingen tegenwoordig zijnde leden heeft verklaard, dat zij de afschaffing van den accijns op het gemaal, maar dan ook van die belasting in haar geheel, als eene hoogst wenschelijke zaak beschouwde en daarop, zooveel in haar is, meende te moeten aandringen. Overtuigd echter, dat de schatkist de vier en een half millioen gulden, welke door dezen maatregel jaarlijks aan de gewone middelen tot dekking der staatsuitgaven zouden worden onttrokken, nog geenszins geheel kon missen, wilde diezelfde meerderheid eene gedeeltelijke aanvulling van dat gemis door het invoeren eener nieuwe belasting of het verhoogen van bestaande belastingen.

'sGRAVENHAGE, 21 Januarij.

Z. M. de Koning is l.l. Donderdag van het Loo in deze residentie teruggekeerd.

— Dezer dagen is de heer directeur van Zr. Ms. stoeterij, met den heer baron *van Voorst* naar Engeland gereisd, zoo men meent om eenige hengsten aan te koopen van het uitmuntend Clevelandsch ras, ten behoeve van Nederlandsche landbouw-genootschappen.

— Door het departement van financiën is medegedeeld het volgend overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de twaalf maanden van 1854, als: Directe belastingen *f* 19,247,351.03; in- en uitg. regten en scheepvaartregten *f* 4,601,712.43½; accijnsen *f* 20,577,508.99; waarborg en belasting der gouden en zilveren werken *f* 231,020.24; indirecte belastingen *f* 11,644,443 97½; opbrengst der posterijen *f* 1,507,354.44; opbrengst der staats-loterij *f* 413,793.50. Totaal *f* 58,223,184 61, tegen *f* 57,058,021.40½ over hetzelfde tijdvak van 1853. De raming over 1854 was *f* 54,595 027.42½

— Men leest in den *'s Gravenhaagschen Nieuwsbode*: „Een merkwaardig en schoon voorbeeld van de juiste opvatting der wet op het armbestuur, van den edelen en krachtigen geest, waarmede men haar wenscht na te leven, werd onlangs door het diaconie-bestuur der Nederd. Herv. gemeente te 's Gravenhage gegeven. Dit bestuur, vroeger rijkelijk gesubsidieerd, heeft den moed gehad den raad der stad voor een jaarlijksch subsidie van ongeveer *f* 18,000 te *bedanken*. Het begreep te regt, dat de nieuwe wet voor de liefdadigheid een eigen en onafhankelijk veld wil openen; maar dat zij ook trachten moet, dat voorregt deelachtig te worden. Het begreep dat de opbrengsten der burgerij aan de stedelijke kas op deze wijze met *f* 18,000 kunnende verminderd worden, toch even goed in vermeerderde liefdegiften den armen kunnen ten beste komen. Wij hopen van harte, dat de uitkomst de verwachtingen van heeren diakenen moge overtreffen, en dat hun voorbeeld algemeenen weêrklank moge vinden bij alle gesubsidiëerde armen-instellingen in ons vaderland. Laat deze allen trachten *vrij* en *zelfstandig* te worden, van knellend toezigt ontslagen te raken, een *nieuw* en *eigenwerkend* leven te erlangen. Wij zouden daarmede reeds het onberekenbaar voordeel erlangen, dat het gebrekkige en jammerlijke subsidiestelsel langzamerhand uit ons midden zou verdwijnen."

AMSTERDAM, 21 Januarij.

Wij vernemen dat door de directie der Nederl. handelmaatschappij eene eigenaardige en schoone bijdrage voor de Parijsche wereld-tentoonstelling wordt in gereedheid gebragt. Zij bestaat in eene soort van trofée, waarop in schilderachtige wijze zullen zijn gerangschikt monsters van al de voortbrengselen onzer O. I. bezittingen, voor zoover die door gemelde maatschappij derwaarts overgebragt worden. Zij die deze soort van trofée gezien hebben, roemen zeer de rangschikking der onderscheidene voorwerpen en het schilderachtig aanzien van het geheel.

— Onlangs hebben wij reeds den gewenschten uitslag medegedeeld van de zending der stoomboot *Soemling*, kommandant de kapt.-luit. ter zee *Fabius*, die van rijkswege in last had met het gouvernement in Japan onderhandelingen aan te knoopen, ten einde concessiën ten voordeele van den Nederl. handel te verwerven. Dit berigt wordt ten volle bevestigd door de jongste met de landmail ontvangen bladen uit Oost-Indië, en de *Java-Bode* van den 18den Nov. j.l. schrijft daaromtrent het volgende:

„Op den 15den dezer is ter reede alhier (Batavia) geankerd Zr. Ms. stoomschip *Soemling*, kapt.-luit. ter zee *G. Fabius*, komende van Japan en hebbende de reede van Decima den 26sten Oct. j.l. verlaten. Naar men zegt, is die bodem met eene staatkundige zending naar dat rijk belast geweest, en zou de uitslag daarvan allergunstigst zijn. Met de meeste vriendschap te Nagasacki ontvangen en met belceefdheden overstelpt, terwijl sedert geene andere natie den wal niet naderen mogten, en op zulk eene behandeling niet roemen konden, zoo zou de Keizer van Japan, ook voor den handel van zijn oudsten Europeschen bondgenoot nog eenige havens (waarschijnlijk Simoda en Hakodadi, dezelfde die aan de Noord-Amerikanen en Engelschen zijn toegestaan) hebben geopend, en de Nederl. natie doen deelen in al de voorregten, aan anderen onlangs toegekend. Wij hopen dat deze gelukkige uitslag dier zending voor den Nederl. handelsstand groote voordeelen moge afwerpen, en wij weldra in staat zijn mogen meer bijzonderheden omtrent deze gewigtige zaak in ons blad op te nemen."

LEIJDEN, 18 Januarij.

In den loop van Junij zal alhier eene algemeene reunie gehouden worden van hen, die tusschen den 1sten Jan. 1846 en 1sten Jan. 1851 alhier als student waren ingeschreven.

De commissie ter feestviering vleit zich met eene algemeene deelneming, te meer, daar ook de maskerade en de overige feesten, waarmede het tegenwoordig studenten-corps het 280-jarig bestaan der hoogeschool denkt te vieren, omstreeks denzelfden tijd zullen plaats hebben.

TIEL, 19 Januarij.

Er is alhier sprake van de oprigting eener geregelde stoombootdienst tusschen deze stad en Londen.

— Wij vernemen dat de inrigting voor de konijnen-fokkerij alhier, door den heer mr. *H. T. J. van Everdingen* op groote schaal aangelegd, eerlang zal ophouden te bestaan.

ALMELO, 20 Januarij.

De uitslag der beden alhier gehouden stemming ter verkiezing van een lid voor de Tweede Kamer der Staten Generaal, was als volgt: Er waren ingekomen 1259 geldige en 7 ongeldige stembriefjes. De volstrekte meerderheid was dus 627, waarvan zich hadden vereenigd 702 op mr. *G. M. van der Linden* te 's Gravenhage en 540 op *G.* graaf *Schimmelpenninck* te Diepenheim. Zijnde alzoo verkozen mr. *G. M. van der Linden*.

LEEUWARDEN, 21 Januarij.

Bij Kon. besluit van den 13den Januarij is benoemd tot regter-plaatsvervanger in de arrondissements-regtbank te Leeuwarden, mr. *R. Y. Warmolts*, advokaat aldaar.

MEPPEL, 20 Januarij.

Door den voorzitter is aan den raad medegedeeld, dat bereids bij deurwaarders-exploit de Drentsche kanaal-maatschappij is geïnsinueerd om zich van alle verdere handelingen ten opzigte van het kanaal binnen Meppel te onthouden en de sluis en sluiswachterswoning weder ter beschikking aan de gemeente af te staan.

GRONINGEN, 23 Januarij.

Bij het sluiten dezer Courant was de Hollandsche post *nog niet aangekomen.*

— Bij Koninklijk besluit van den 4den Oct. 1854, is op het verzoekschrift van bestuurderen der machinale vlasspinnerij te *Groningen*, bewilliging verleend op de gewijzigde voorwaarden, en het verlengen van den duur dier spinnerij voor vijftien achtereenvolgende jaren, zullende aanvangen den 21sten Julij 1855.

— Met den 1sten Jan. 1855 is benoemd tot prosector anatomes aan de hoogeschool te *Groningen*, de heer J. H. P. Jonxis, tot dusverre adjunct-prosector aan die hoogeschool.

— Bij besluit van den commissaris des Konings, van den 18den dezer, is de opening van de *eerste* zitting van den militieraad in deze provincie, voor de ligting van 1855, bepaald op Maandag den 5den Februarij aanstaande.

— Heden morgen en middag werd op de Ebbingepoortengracht de geannonceerde hardrijderij op schaatsen door heeren studenten van de vereeniging *Vindicat atque Polit* alhier gehouden. Het fraaiste winterweder begunstigde dit feest, dat door eene groote menigte met genoegen werd bijgewoond.

Slechts 16 heeren namen deel aan den wedstrijd, maar in weerwil van dit kleine getal, duurde het lang voor de overwinning werd behaald. Deze viel eindelijk ten deel aan de heeren Goeman en Sissingh. De prijzen waren niet vooraf bepaald, slechts eene som gelds was opgegeven, waarvoor de winners naar hunne keuze zich de prijzen kunnen uitkiezen. De hoornmuzijk gaf aan deze hardrijderij een nog feestelijker aanzien.

— Eergisteren vierde de heer mr. I. L. Schaap zijn 25jarig lidmaatschap van den Grooten Kerkeraad der Ned. Israël. Hoofd Synagoge van *Groningen*. Nog nooit had bij de Israëlietische gemeente alhier eenig lid van den kerkeraad het feest van zijn 25jarig onafgebroken lidmaatschap mogen vieren.

Eergisteren morgen had er eerst, in het bijzijn van onderscheidene genoodigden, een examen plaats van de leerlingen der godsd. Isr. armenschool, bij welke gelegenheid weder bleek, hoe uitmuntend het onderwijs aan die inrigting steeds wordt gegeven. De meestverdienstelijke leerlingen ontvingen een kleedingstuk of een boekgeschenk, terwijl alle kinderen door den feestvierenden voorzitter der schoolcommissie, mr. Schaap, werden onthaald. — 's Avonds vereenigde zich het collegie van den grooten-kerkeraad ten huize van den feestvierende en bragt bij monde van den tijdelijken voorzitter zijnen gelukwensch aan den feestvierenden ambtgenoot, die — behalve 23 jaren als corresponderend lid der hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten in Nederland, en bijna 25 jaren als lid der godsd. Isr. schoolcommissie, — nu 25 jaren lang zijne beste pogingen had aangewend ten nutte zijner gemeente en tot heil harer leden. Als blijk van deelneming der leden van den grooten kerkenraad in het geluk van hun feestvierend medelid, en hoe zeer zij op den verdienden prijs stelden het vele goede, door den heer Schaap, ook in deze zijne betrekking, reeds verrigt, werd hem een fraai zilveren schenkblad aangeboden, voorzien van eene toepasselijke inscriptie. Ook de hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten heeft in dezen van hare deelneming doen blijken. Een feestmaal, waarbij gulheid en vriendschap voorzaten, besloot den plegtigen dag.

— De stand van den thermometer volgens de schaal van Fahrenheit, was in de laatste dagen aldus:

	's morg. 8 uur.	's nam. 2 uur.	's av. 8 uur.
Jan. 21	20	23	21½
„ 22	14½	21½	14
			4 uur.
„ 23	14	18½	18

— Gisteren is in het huis van verzekering alhier overleden T. J. Zijlstra, van *Zevenhuizen*, gem. Leek, beschuldigd van gewelddadige aantasting van een meisje te Zevenhuizen. Den 10den Mei l.l. was door de arrond.-regtbank alhier regtsingang met bevel tot gevangenneming tegen hem verleend.

— In den vroegen morgen van den 20sten dezer is de koren- en oliemolen van J. Mulder te *Losdorp* geheel afgebrand. De wind kwam juist uit eene streek waardoor de brand van het woonhuis en van de aanbelendende bakkerij afgedreven werd, zoodat dan ook de schade aan die beide gebouwen slechts gering is. Omtrent de oorzaak van den brand is niets met zekerheid bekend, en de molen is, naar men verneemt, verwaarborgd voor eene som van *f* 7000.

— De *Goessche Courant* deelt, onder dagteekening van den 15den dezer, de volgende korte maar ernstige waarschuwing mede: „Zekere Franciscus de Koning, gewoonlijk genoemd Sies de Koning, verlaat heden zijn werk aan de fabrijk Zuid-Beveland, waar bij 75 cents per dag kon verdienen aan een aardenwerk, aangenomen door Charles Cornu, omdat bij (volgens zijn zeggen) *f* 1.10 kan verdienen met bedelen. Medeburgers, beboeft er meer gezegd te worden om u te overtuigen hoe veel kwaad gij doet door het bedelen aan uwe huizen voedsel te geven?"

— Naar men verneemt, is j.l. Woensdag te *Norg* eene bijeenkomst gehouden van afgevaardigden door de betrokkene gemeentebesturen, met betrekking tot het plan om een' straatweg te leggen van het begin der Norgervaart over Norg en Roden naar Peize, in verband tot den geprojecteerden weg van laatstgenoemd dorp naar Groningen. Het is te hopen, dat dit zoo nuttig plan spoedig tot uitvoering kome. Naar men verneemt, worden er ook pogingen aangewend om den weg te doen leggen van Roden over Roderwolde en den Roderwolderdijk naar de Vier Verlaten, en zoo naar Groningen.

— Het is eene treurige waarheid, dat er nimmer een winter voorbij gaat of het schaatsenrijden eischt zijne offers. Ook thans weder heeft nauwelijks eene ijskorst de wateren bedekt, of men hoort van alle zijden, dat het ijsvermaak weder het verlies van menschenlevens heeft ten gevolge gehad. Twee paren jongelieden op schaatsen van *Zwartsluis* kwamende liepen in een stroomend water; de beide jongelingen werden nog gelukkig gered, maar van de beide meisjes, zijnde *H. K. Timmerman* en *A. L. de Haan*, konden slechts de lijken worden teruggevonden.

Van *Blokzijl* wilden een bruidegom en bruid naar de Lemmer vertrekken. Op een uur afstands van laatstgenoemde plaats komende, meende de bruidegom, dat zij over het ijs gaande meer dan een kwart uurs konden uitwinnen. Hij wilde zich echter vooraf van de sterkte van het ijs vergewissen, schiet er door en is niet weer te krijgen, dan levenloos.

Op de vlakte tusschen *Waalwijk* en het benedenland van *Heusden*, vond een jongeling, de steun en broodwinner van zijne reeds bejaarde ouders, zijn graf.

Te Genemuiden is eene jongedochter in een wak gereden en verdronken.

— Bij besluit van den minister van binnenlandsche zaken van den 8sten dezer is bepaald, dat de besturen van alle instellingen van weldadigheid de opgaven, bedoeld bij art. 10 der wet van den 28sten Junij 1854, jaarlijks aan de gemeentebesturen zullen doen vóór of uiterlijk op den vijftienden Maart volgende op het jaar tot hetwelk de opgaven betrekkelijk zijn; — en dat die opgaven zullen worden gedaan door invulling van eene door ieder bestuur, voor zooveel hem aangaat, nauwkeurig, voor het telkens laatst afgeloopen dienstjaar, ingevulde tabel, ingerigt in den vorm aangewezen in de modellen, voor de onderscheidene soorten van instellingen aan dat besluit gehecht en in de *Staats-Courant* van den 19den dezer medegedeeld.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consulaat te *Koningsberg*, is het handelsverkeer aldaar sedert vele jaren zoo levendig niet geweest als in 1854.

Van de 1145 te *Pillau* binnengekomen schepen kwamen 196, dus 17 per cent, onder Nederlandsche vlag; dit getal bedraagt ruim de helft van de inlandsche reederij (392), en overtrof aanmerkelijk het aandeel van alle andere vlaggen.

In den aanvang van het jaar was het met den handel stil, tot dat, door de officiële blokkade-verklaring van alle Russische Oostzee-havens, Koningsberg de voordeelen van den doorvoerhandel begon te genieten, en zich overal behoefte aan granen en levensmiddelen openbaarde.

De voornaamste aanvoer uit Rusland was van hennep, vlas, lijnzaad en talk; de uitvoer derwaarts bestond meest in koloniale waren; voornamelijk suiker, thee, boomwol, olijfolie. De verzendingen naar Rusland geschiedden in de rigting van Kowno, ongeveer 40 mijlen verwijderd.

De oogst, ofschoon niet aan de te sterk gespannen verwachting hebbende beantwoord, levert echter geene reden tot klagt op. De hooge prijzen der granen hielden zich meestal staande.

Van tarwe was de oogst middelmatig, de kwaliteit meest goed, soms voortreffelijk; het gewigt gemiddeld 127, 128 per zak. Van rogge bekwam men bijna op geene plaats een middelbaren oogst: gewigt gemiddeld 117, 118 ℔ per zak; van gerst was de oogst middelmatig: het gemiddeld gewigt 97, 98 ℔; van haver was de oogst middelmatig en de kwaliteit goed: gemiddeld gewigt 68, 70 ℔; koolen raapzaad gaven een' gemiddelden oogst en waren van goede kwaliteit: gemiddeld gewigt van het eerste 113, 114, van het tweede 115, 116 ℔; erwten en boonen gaven een' middelbaren oogst en goede kwaliteit. Van aardappelen was de oogst maar ¾ van een middelbaren. Klaverzaad viel vrij goed uit, maar men verwacht niet meer dan eene gemiddelde opbrengst.

STATISTIEKE MEDEDEELINGEN OVER HET AFGELOOPEN JAAR.

Bevolking, geboorte en sterfte.

Volgens de registers van den burgerl. stand, was de loop der bevolking in de gemeente *Groningen* over het afgeloopen jaar aldus:

726 mannel. en 437 vrouwel. hebben zich in den loop van het jaar 1854 in deze gemeente gevestigd.

414 mannel. en 481 vrouwel. hebben deze gemeente met de woon verlaten, en daaronder 5 met het voornemen om hunne woonplaats in N.-Amerika te vestigen.

De wettige bevolking op den 31sten December 1854 was: 15,869 mannel. en 18,230 vrouwel., totaal 34,099.

In de gemeente waren op den 31sten December aanwezig 1521 mannel. en 954 vrouwel. niet tot de wettige bevolking behoorende;

terwijl 600 mannel. en 281 vrouwel. tot de wettige bevolking behoorende, op dien datum uit de gemeente afwezig waren.

De feitelijke bevolking bestond alzoo op den 31sten Dec. 1854 uit 16,790 mannelijke en 18,903 vrouwelijke personen, totaal 35,693.

Hieronder zijn begrepen 456 militairen behoorende tot de landmagt; 73 gevangenen, waaronder 47 mannen en 26 vrouwen.

— In de gemeente *Vlagtwedde* zijn geboren 59; overleden 38. Van elders gekomen 50; vertrokken 34; huwelijken 18. De wettige bevolking op den 31sten December 1854 bedroeg 2279.

— In de gemeente *Onstwedde* zijn geboren 119; overleden 78. Van elders gekomen 154; vertrokken 122. De bevolking op den 31sten Dec. 1854 beliep 3819.

Den 1sten Jan. j.l. bedroeg het getal kandidaten, toegelaten tot de Heilige dienst in de Ned. Herv. kerk, 106, van welke 5 door de Waalsche commissie zijn toegelaten. Van die kandidaten zijn althans 6 in dienst der kerk als hulppredikers werkzaam.

Sedert den 1sten Julij j.l. bedroeg het getal kandidaten 99; den 1sten Oct. j.l. 116.

Gedurende het laatste halfjaar zijn er 27 kand. tot predikant beroepen en is er 1 overleden.

Voor de voorjaars-examens door de provinciale kerkbesturen kunnen er nog een 20tal kand. in vakante plaatsen als predikant benoemd worden, zoodat het getal kan dalen tot ruim 80. In 1835, nu 20 jaren geleden, waren er over de 250 kand., sedert welken tijd het getal langzaam gedaald is.

Tarwe in mumiekisten en de Bijbel.

In den herfst van 't vorige jaar heeft men op het vrijheerlijk landgoed Hohenliebenthal (distrikt Schönau in Silezië) van den gezant *von Küster*, tarwekorrels gezaaid, welke uit eene mumiekist uit Egypte afkomstig waren, en die een' verbazenden oogst hebben opgeleverd. De zaadkorrels, die voor ongeveer 3000 jaren zullen gewonnen zijn, heeft men nagenoeg allen zien opkomen. Uit elken korrel sproten 30 tot 45 krachtvolle halmen voort, bijna zoo zwaar als riet; terwijl de aren tusschen de 50 en 80 korrels bevatten. De inhoud van een kleenen eetlepel vol zaad bragt twee en een half schepel koren voort. Of die vruchtbaarheid ook bij volgende oogsten zal voortduren, moet de ondervinding leeren. Hetzelfde feit heeft zich ook in andere oorden voorgedaan, en is een merkwaardig getuigenis van de voormalige vruchtbaarheid van Egypte, terwijl bij tevens eene bijdrage levert ter verklaring des Bijbels. In Egypte, namelijk, groeide de tarwe als aan struiken, zoodat uit eenen halm meerdere twijgen of aren opschoten, of iedere halm een bos aren vormde. Zoo zag Jozeph (I B. Mozes, 41, 5, 6) in den droom zeven vette aren uit eenen halm voortspruiten, als ook zeven magere, door den oostewind verbrandde aren aan een' anderen stengel. Dat zeven, dat *zooveel* vette aren uit *eenen* halm voortkwamen, was in Egypte niets buitengewoons, en daarin ligt ook niet het *punctum saliens* van den droom; want de droom van Jozeph, wat de zeven aren aan één halm betreft, was iets dat in de werkelijkheid veelal voorkwam, daar men in den regel meer dan zeven aren aan eenen halm telde. Dit feit wordt ook door andere schrijvers gestaafd, aan welke men echter niet altijd genegen was geloof te schenken. Tegenwoordig heeft die vruchtbaarheid in Egypte opgehouden. Alexandrië wordt voor het vruchtbaarste gedeelte van Egypte gehouden, en Niebühr vernam van een' landman uit Alexandrië, dat bij gewoonlijk een' zeven- tot vijftienvoudigen oogst inzamelde, en slechts eenmaal een viertwintigvoudigen oogst had gehad.

Lord Lindsay verhaalt, dat hij in den loop van zijn onderzoek in Egypte eene mummie vond, die, naar hare hieroglyphen, ten minste den ouderdom van 2000 jaren moest hebben. Toen de mummie van hare omwindselen was losgemaakt, vond hij in eene der geslotene handen eene soort van knolgewas. Verlangende om te zien hoe veel tijd het vegetale leven konde duren, plantte hij deze wortel op eene plaats aan de zon blootgesteld en na eenige weken kwam er eene fraaije dahlia uit te voorschijn.

Gom-Elastiek.

In het laatst van 1852 werd van den heer P. C. baron van Eck, destijds met het civiel gezag te Soekadana (westkust van Borneo) belast, ontvangen een aldaar verkregen monster gom-elastiek. Deze gomsoort, die, door deskundigen beoordeeld, bleek van de beste kwaliteit te zijn, is naar de tentoonstelling te Batavia gezonden. De gom, te Soekadana getah-gangrit en te Sambas getah-njantan genoemd, wordt getrokken uit eene parasiet, die somtijds de dikte van twee voeten bereikt, tegen hooge zware boomen opgroeit en weder afhangt. Op zekere hoogte snijdt men die plant af, dan loopt het vocht, dat zich tot gom verdikt, er uit en wordt opgevangen. Niet zelden gaat het opklimmen der inzamelaars tegen de hooge dikke boomen met gevaar gepaard. Men vindt de plant op vele plaatsen, doch altijd in groote getale bijeen, zoodat het den inzamelaar moeijelijk zou vallen om, bij voorbeeld, tien boomen op éénen dag te vinden. Bekomt men van éénen boom een kwart kattie gom, dan is dit eene ruime inzameling.

De gom-elastiek is ook op Java geen zeldzaam produkt; echter levert van de vele ficussoorten, die op dit eiland in het wild worden gevonden, de bekende en in onze tuinen veelvuldig voorkomende ficus-elastica de gom-elastiek op. Hoewel ook de gom van andere soorten van dit geslacht voor inlandsche industrie, namelijk bij het batieken van sarongs, enz., in plaats van de was der bijen wordt gebruikt, zou deze echter voor den handel niet geschikt zijn, daar zij bij het droogen hare elasticiteit geheel verliest en daarbij gemakkelijk overgaat tot bederf. Men vindt de gezegde ficus-elastica hoofdzakelijk in de kustlanden van Java, vooral in het Bantamsche, en is bier bekend onder den naam van karet of kohlehlet; ook wordt uit de Lampongs (Sumatra) veel van deze stof in den handel gebragt.

Geen boom kan gemakkelijker worden voortgeplant dan deze, daar men slechts de takken, even als bij de dadap, in den grond te steken heeft om ze te vermenigvuldigen, zoodat de kultuur daarvan volstrekt niet moeijelijk zou zijn. De meer of mindere opbrengst van de gom hangt alleen af van den groei des booms, daar de sterkste boomen ook de meeste gom zullen kunnen leveren, zijnde hare deugdzaamheid in allen gevalle gelijk. De gom wordt verkregen door inkappingen in den bast tot op het hout, waarna eene melkachtige vloeistof uitdruipt, wier waterdeelen zich afscheiden en in de lucht verdampen, waarna de zuivere gom overblijft.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.

De Spaarbank,

opgerigt door het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der MAATSCHAPPIJ: *Tot Nut van 't Algemeen*, is bij voortduring in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS geopend des **MAANDAGS** te **3 uur**, en zullen Commissarissen aldaar op **DONDERDAG den 25sten** en op **MAANDAG den 29sten Januarij** eerstk. zitting houden van **3 tot 5 uur**, tot het UITBETALEN of BIJSCHRIJVEN der **RENTE**; wordende een ieder, ter bevordering van de geregelde Administratie, ten dringendste uitgenoodigd, deze hiertoe op de **vermelde dagen** aangebodene gelegenheid niet ongebruikt te laten voorbijgaan.

Namens Commissarissen der Spaarbank:
R. J. SCHIERBEEK, *Secretaris.*

ZEEMANSCOLLEGIE DE GRONINGER EENDRAGT,

ten Huize van de Wedw. BONTEKOE, op DONDERDAG den 25sten Januarij 1855, des avonds te zeven uur.

Namens de Directie:
A. SWAAGMAN, *Secretaris.*

*** VERGADERING van het DEPARTEMENT *GRONINGEN* der Nederlandsche Maatschappij **ter bevordering van Nijverheid**, op MAANDAG den 29sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*. UITREIKING EENER MEDAILLE. — VOORSTELLEN VOOR DE PUNTEN VAN BESCHRIJVING. — MEDEDEELINGEN.

S. M. S. MODDERMAN, *Secretaris.*

VERGADERING

van de AFDEELING *BEERTA* van het GENOOTSCHAP ***ter Bevordering van Nijverheid***, gevestigd te ***Onderdendam***, op DINGSDAG den 30sten Januarij 1855, des namiddags te 3 uur, bij B. CRAKER, te *Beerta*. — REDEVOERING en BIJDRAGEN.

*** VERGADERING der LEDEN van het Genootschap ***ter Bevordering van Nijverheid***, te ***Onderdendam***, in het ZIJLVESTERHUIS aldaar, op WOENSDAG den 31sten Januarij 1855, des namiddags te 3 uur. — EXPOSITIE van een SNIJWERKTUIG, ontvangen van de Arnhemsche Tentoonstelling.

Namens het Bestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN, *Secretaris.*

De betrekking van **ORGANIST** bij de **AKERK** der **Herv. Gemeente** te ***Groningen***, door het overlijden van den Heer J. WALLES opengevallen zijnde, zoo worden alle degenen, Lidmaten der Herv. Gemeente, welke genegen zijn zich aan een **VERGELIJKEND EXAMEN** te onderwerpen, verzocht, om zich vóór den **1sten Maart** aanstaande, met **vrachtvrije Brieven**, aan te melden bij den Kerkmeester, Jonkheer Mr. S. W. TRIP, te *Groningen*; zullende de dag van het VERGELIJKEND EXAMEN aan de Sollicitanten nader worden opgegeven. De bezoldiging hieraan verbonden is *f* 350 in het jaar.

De Administrerend Kerkmeester:
Mr. H. VAN GIFFEN.

HOOGDUITSCHE OPERA

te GRONINGEN.

(No. 9 in het Abonnement.)

Op WOENSDAG den 24sten Januarij 1855,

Ter benefice van den Heer STORCK:

DIE SCHWEIZERFAMILIE,

groote Lyrisch-Romantische Opera van J. WEIGL.

Hierna:

DER STILLE ZECHER,

groote Ballade van PROILS, te zingen door den Heer HORTI.

Tot Slot:

DER REISENDE STUDENT, ODER DAS DONNERWETTER IN DER MÜHLE,

Komische Operette in 1 Bedrijf van L. SCHNEIDER.

Aanvang te 7 uur.

DE DIRECTIE.

Militair Concert,

ten voordeele der ARMEN dezer Stad,

te geven door de HOORNMUZIJK van het 7de Regiment Infanterie, onder medewerking van eenige DILETTANTEN, op **Vrijdag den 26sten Januarij** (aanvang te 7 uur), in de Schouwburgzaal.

KAARTJES zijn te verkrijgen en Plaatsen te bespreken aan het BUREAU van de SCHOUWBURGZAAL op DONDERDAG en VRIJDAG e.k., van af des voormiddags 10 tot 1 uur en des namiddags van 3 tot 5 uur.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

HABBO MARRINK,
van *Groningen*,
met
L. VAN DIJKEN,
van *Westerbroek.*

WESTERBROEK, 20 Januarij 1855.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* T. J. SIEMENS— BORGESIUS.

STEDUM, 20 Januarij 1855.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* F. REKENS, geboren HOES.

GRONINGEN, 23 Januarij 1855.

Eenige kennisgeving.

*** Heden namiddag te 3 uur overleed, aan eene kortstondige ongesteldheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer HARKO SIETSES CALKEMA, in den ouderdom van ruim 51 jaren, na eene genoegelijke echtvereeniging van 29 jaren.

HOOGKERK, 15 Januarij 1855.

J. H. HUT,
Wedw. H. S. CALKEMA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot onze bittere droefheid, in den ouderdom van ruim één jaar en drie maanden, ons geliefd en jongste Zoontje HINDRIK.

VEENDAM, 18 Januarij 1855.

W. O. VEENEMA.
H. M. A. MULDER.

*** Het DOCHTERTJE, ons veertien dagen geleden geschonken, werd ons heden door den dood weder ontnomen.

'S GRAVENHAGE, 19 Januarij 1855.

K. FUHRI.

Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en mijne vier Kinderen, mijn dierbare Echtgenoot, HARM SIEBES V. D. WAL, in den ouderdom van 66 jaren en 4 maanden, na eene genoegelijke echtvereeniging van bijna 30 jaren.

BEERTA, 20 Januarij 1855.

GRIETJE H. HANNINGA,
Wedw. H. S. V. D. WAL.

*** Op den 20sten dezer overleed, zacht en kalm, onze geliefde Moeder MARIKA ROZEVEL, Wedw. van Harmannus Vore, in den ouderdom van 80 jaren.

GRONINGEN, 22 Januarij 1855.

In naam der Familie:
H. JULSING.

De vallen getrouwelijke toebanen van rouw worden vergeeld. [illegible]

*** Heden werd ik in den diepsten rouw gedompeld, door het overlijden van mijnen dierbaren Echtgenoot, L. K. STEERNBERG. Hij mogt slechts den ouderdom bereiken van bijna 43 jaren, en laat mij drie Kinderen na, uit een gelukkig huwelijk van 15½ jaar.

NOORDBROEK, 20 Januarij 1855.

D. G. NOORDING,
Wedw. L. K. STEERNBERG.

Eenige kennisgeving.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden, het **EERSTE NOMMER** voor 1855 van

I. MARIA en MARTHA.

LECTUUR VOOR CHRISTEN VROUWEN EN MOEDERS;

Nieuwe Serie, met eene fraaije Titelplaat.

Prijs per jaarg. van 12 Nommers ***f* 2,60.**

II. MOEDERS SCHOOT.

Verhalen en Versjes voor Kinderen,

MET PLATEN.

Prijs per jaarg. van 12 Nommers ***f* 1,50.**

NB. De prijs van MARIA EN MARTHA met MOEDERS SCHOOT te zamen genomen, is slechts ***f* 4,90** per jaar.

III. DE STADS- EN DORPSBIBLIOTHEEK.

MENGELINGEN UIT HET GEBIED DER

Godsdienst en Zedekunde, der Land- en Volkenkennis, der Romantiek en Poëzij.

MET PLATEN.

Prijs per jaarg. van 12 Nommers ***f* 3,90.**

Het eerste Nommer dezer Tijdschriften is in alle Boekwinkels ter inzage te bekomen.

*** **K. FUHRI**, te *'s Gravenhage*, heeft uitgegeven, **ten voordeele van het zwaar bezochte Huisgezin eens waardig Evangeliedienaars**, en aan de Inteekenaren verzonden:

DE HERVORMING VAN M. LUTHER,

beschouwd en beoordeeld door Prof. ***H. GELZER***, te ***Berlijn***, In het Nederduitsch vertaald door Prof. ***P. HOFSTEDE DE GROOT***, te ***Groningen***.

Prijs ***f* 3.** — In cartonnen band en op best papier gedrukt ***f* 4.**

Nog weinige Exemplaren zijn den Uitgever van de Oplage over. Hij vestigt daarop de aandacht van belangstellenden, die de goede bedoeling, welke de geachte Groningsche Hoogleeraar met deze Uitgave had, willen ondersteunen, en zich tevens een degelijk werk willen aanschaffen, dat buitenlands een' zoo ongewonen opgang heeft gemaakt.

Werken

VOOR

VERMINDERDEN PRIJS.

P. C. HOOFT, **Nederlandsche Historiën**, 5 dln., met Aanteekeningen van *Dr. W. HECKER*. Prijs [*f* 12.50] ***f* 5.00.**

CURRER BELL, **Jane Eijre, of het leven eener Gouvernante**, 2 dln. Prijs [*f* 5.80] ***f* 2.50.**

T. F. UILKENS, **Losse Verhalen, uit het dagelijksch leven ontleend.** Prijs [*f* 2.80] ***f* 1.00.**

J. VENEDEY, **Eene Badkuur in het Zuiden van Frankrijk.** Geschiedk. en plaats. herinn ringen, 2 dln. Prijs [*f* 5.80] ***f* 2.50.**

G. BRUINSES, **Uit het Leven.** Schetsen en Beelden. Prijs [*f* 1.50] ***f* 0.40.**

——— **Tafereelen uit de Geschiedenis van de stichting en vestiging der Christelijke Kerk.** Prijs [*f* 3 75] ***f* 1.50.**

——— **Schetsen uit het Christelijk Leven in de drie eerste eeuwen der Kerk.** Prijs [*f* 1.50] ***f* 0.50.**

Bovenstaande werken zijn voor den daarbij gevoegden verminderden prijs bij de meeste boekhandelaars verkrijgbaar gesteld. Men twijfelt niet of velen zullen zich de gelegenheid ten nutte te maken om voor eene betrekkelijke kleinigheid zich deze genoegzaam bekende werken aan te schaffen.

*** De **Gebroeders VAN CLEEF**, te *'s Gravenhage*, geven uit:

Nieuw Hollandsch-Fransch en Fransch-Hollandsch

Woordenboek,

geschikt ten gebruike op de **Scholen**, waar men beide talen onderwijst, **3de UITGAVE**, op nieuws **herzien, verbeterd en aanmerkelijk vermeerderd** door ***J. M. CALISCH.***

Een deel van 1300 bladzijden in twee kolommen; op velin Paper en gebonden in netten verguldén Band, à *f* 5.90. Geene kosten zijn gespaard, om deze derde Uitgave met duidelijke letter, op helder papier gedrukt, door aanmerkelijke uitbreiding, tevens voor bijzonder gebruik te doen dienen. Ook heeft men door de wijze van inrigting, die het gebruik zeer gemakkelijk maakt, getracht dezen Dictionnaire, boven de vele bestaande, de voorkeur te doen geven.

Mede verkrijgbaar bij de **GEBROEDERS VAN CLEEF** te *Amsterdam.*

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

ENCYCLOPAEDISCH OVERZIGT

DER

VIJF LAATSTE EEUWEN V. CHRISTUS.

BEWERKT DOOR

R. van Hinloopen Labberton.

148 bladz. compressen druk. Prijs *f* 1,00.

*** Door de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

I. Dr. ***R. WESTERHOFF***, **de Kwelderkwestie nader toegelicht.** Met eene Wadkaart. Prijs *f* 2,80.

Achter dit Werk bevinden zich zeer belangrijke Oudheidkundige Aanteekeningen betrekkelijk de Provincie *Groningen.*

II. **Daadzaken betrekkelijk de Graanwet,** en Aanteekeningen uit Statistiek en Geschiedenis, Graanbouw en Graanhandel betreffende. Prijs *f* 2,25.

III. ***E. ENGELBERTS***, **Beschrijving van den Landbouw op de Hofstede den Eng.** Prijs *f* 0,60.

IV. ***J. HUIZINGA***, **Wetten** op de **Personele Belastingen, het Geslagt** en **Gemaal**, te zamen in één Deel. Prijs *f* 2,90.

V. ——— **Wetten op de Personele Belastingen.** Prijs *f* 2,30.

VI. ——— **Wet op het Geslagt.** Prijs *f* 0,30.

VII. ——— **Wet op het Gemaal.** Prijs *f* 0,75.

VIII. **De WET betreffende Minderjarigheid en Voogdij** opgehelderd door **practische Aanmerkingen. Een Handboekje voor Voogden en toeziende Voogden.** Prijs *f* 0,60.

IX. **Tafereelen** en **Verhalen uit de Natuur** en **de Geschiedenis.** Een Leesboek voor de Scholen, ter bevordering van *smaak en kennis*. Verzameld uit den HUISVRIEND voor 1850. Uitgegeven door het *Bestuur* van de *Gewestelijke Vereeniging* Groningen *van het Nederlandsch Onderwijzers-Genootschap.* Prijs *f* 0,60.

TAFEL

OF BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.

In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijffelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

Waarschuwing.

Wordt bij deze ter KENNIS gebragt van het PUBLIEK, dat bij **ELKE GUNSTIGE GELEGENHEID** telkens met de ***WINSUMER- en SCHAPHALSTER ZIJLEN*** zal worden

GESTROOMD,

als daartoe BEHOEFTE is.

ONDERDENDAM, 18 Januarij 1855.

De Directe van het Winsumer- en Schaphalster Zijlvest:

U. A. ALBERDA VAN MENKEMA,
Hoofmeester.

Ter ordonnantie,
SICHTERMAN VAN DE BRAKE,
Secretaris.

De ondergeteekende, **DIRECTEUR** van het NEDERLANDSCH BRANDWAARBORG-GENOOTSCHAP, berigt hiermede, dat de **REKENINGEN** en **VERANTWOORDING** der beide Afdeelingen van gemeld Genootschap over het afgeloopene Jaar, door de Wel-Edele Heeren J. PASSAVANT, J. W. BROEKMAN en J. A. E. SIMON THOMAS, Commissarissen, zijn nagezien en goedgekeurd, en gedurende zes weken voor de Deelnemers ter inzage liggen ten zijnen Kantore, O. Z. Achterburgwal over de Betanjestraat, K 489, des voormiddags van 10 tot 1 uur.

J. F. GEORGY.

AMSTERDAM, 16 Januarij 1855.

Tot deelneming in bovengenoemd Genootschap, ter VERZEKERING tegen **BRANDSCHADE** van WINKELGOEDEREN, MEUBELEN, HUIS- en LIJFSIERADEN ENZ., zoo mede van BIBLIOTHEKEN, afzonderlijke MEUBELSTUKKEN, VERZAMELINGEN van ZELDZAAMHEDEN ENZ., vervoege men zich bij den ondergeteekende, Correspondent, Oosterstraat, lett. E no. 197*a*, bij wien tevens de vereischte inlichtingen omtrent de **Voorwaarden van deelneming** zijn te bekomen.

Mr. J. GANDERHEIJDEN.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op **HEDEN** WOENSDAG den 24sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOFF, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene ruime **WINKELBEHUIZING**, te *Groningen*, voor de Ebbingepoort, Oostzijde, met PAKHUIS, STALLING en VRIJEN GANG, get. O no. 33, door EEKMA in huur bewoond.

II. Eene wel ter nering staande WINKELBEHUIZING, te *Groningen*, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat, Oostzijde, get. K no. 188, door de Erven G. P. CRONE in eigendom bewoond.

III. De EIGENDOM van ongeveer 10 B. LAND, te *Eenrum*, onverscheiden in ongeveer 31 B., bij A. J. DORENBOS in vaste beklemming in gebruik, doende deze 10 B. eene op Midw. verschijnende huur van *f* 70 's jaars.

IV. De EIGENDOM van een vierde in ongeveer 23 Bunders LAND, te *Eenrum*, bij A. J. DORENBOS in vaste beklemming in gebruik, doende dit ¼ eene op Midw. versch. huur van *f* 40 's jaars.

Te aanvaarden per. 1 en 2 den 1sten Mei 1855, perc. 3 en 4 dadelijk; te bezien: perceel 1, 3 en 4 den dag vóór en van den Verkoop, des voormiddags van 10 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uur, perc. 2 alléén des namiddags.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 31sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein A. MIDDELKOSTER, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING, met OPEN GROND, WERKHUIS en BLEEKVELD, N 42, in de N. Ebbingestraat, sedert 30 jaren eene beklante ***KOPERSLAGERIJ***, door Mej. de Wedw. H. WIERINGA in eigendom bewoond.

II. Eene BEHUIZING, aan het Boterdiep te *Groningen*, Oostzijde, O 167, doende tot grondpacht *f* 6—97½ met WAGENHUIS, STAL, HOF, en REGT van VOERWERK en VOERTUIGEN.

III. Eene geheel nieuw getimmerde HEEREN BEHUIZING, F no. 70, in de Pelsterstraat, Westzijde, met PLAATS en OPEN GROND, in eigendom bewoond door E. POTT.

Te bezjen den dag van en vóór den Verkoop, des namiddags van 2 tot 5 uur. Te aanvaarden den 1sten Mei 1855.

Mr. J. J. CREMERS.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 25sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht:

I. Eene nette HEEREN BEHUIZING, met OPEN PLAATS er achter, get. B. 101, staande en gelegen Zuidzijde aan het Loopende Diep, aan de Oostzijde van den Ebbingeboog, te *Groningen*, wordende door E. SANTÉ KOITER in huur bewoond.

II Eene nette en weldoortimmerde BEHUIZING, met OPEN PLAATS er achter, get. B, 74, staande en gelegen op eigen grond, Noordzijde in de Hofstraat te *Groningen*, wordende door den Heer F. J. JONKER in huur bewoond.

III. Eene ruime, tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. O, 86, staande Westzijde aan het Boterdiep te *Groningen*, door S. MARTENS en anderen in huur bewoond.

IV. Eene nette BEHUIZING, get. N, 286, staande Zuidzijde in de Marktstraat te *Groningen*, door de Wedw. J. REIJENGA in huur bewoond.

V. Eene WOONKAMER, get. L 265, staande Noordzijde in de Groote Kruisstraat te *Groningen*, door TITIA MULDER bewoond.

VI. Eene WOONKAMER, get. L 264, staande Westzijde naast de voorgaande door L. HOFMAN bewoond.

VII. Eene nette, weldoortimmerde BEHUIZING, geteekend P 457, staande en gelegen Noordzijde op den Nieuwenweg te *Groningen*, wordende door J. B. PESTMAN in eigendom bewoond.

VIII. Eene WOONKAMER, staande mede aldaar, onmiddellijk achter het vorige perceel.

IX. Eene WOONKAMER, staande mede aldaar, Noordzijde naast de voorgaande.

X. Eene nette BEHUIZING, get. F 122, staande Oostzijde in de Haddingestraat te *Groningen*, wordende door VOS VAN COEVORDEN in huur bewoond.

XI. Zeven **EIGENDOMMEN** van GRONDPACHTEN, gelegen te *Veendam*, in gebruik bij T. J. BRAMBERGER, jaarlijks voor *f* 5—00; bij T. J. SCHURINGA, voor *f* 3—00; bij de Erven of Kinderen van JAN HES, voor *f* 4—06⁵; bij de Wedw. A. J. LIEFHEID, voor *f* 5—00; bij de Wedw. G. G. VISSER, voor *f* 4—75; bij G. J.

NIEST, voor *f* 11 — 60, en bij de Gebroeders COHEN, voor *f* 4 — 50; en wel ieder Grondpacht afzonderlijk.

XII. Drie **EIGENDOMMEN** van HEEMSTEDEN, gelegen te *Saaxum*, in gebruik bij den Heer B. LANGERHUIZEN, jaarlijks voor *f* 1—00; bij K. R. MOES en Vrouw, voor *f* 3—00 en het zesjarig geschenk, en bij G. H. KNOOP, voor *f* 6—60; ieder afzonderlijk.

Om te aanvaarden: de Behuizingen op den 1sten Mei 1855, en de Grondpachten dadelijk na den Toeslag.

Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur, de beide eerste perceelen op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den Notaris te bekomen.

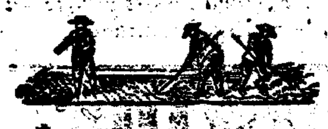

Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op VRIJDAG den 26sten Januarij 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Kastelein F. GIEZEN, te *Helpen*, publiek worden verhuurd: Ongeveer 7 Bunders kostelijk **LAND**, gelegen buiten de Heerepoort te *Groningen*, in het *Wester-Stads-Hamrik*, waarvan ongeveer 5½ B. GROENLAND en ongeveer 1½ B BOUWLAND, toebehoorende aan den Heer F. LIEFTINCK, en wel het Groenland in perceelen om te Weiden voor één Jaarsaizoen, en het Bouwland in 10 Akkers, voor 3 jaren. Voorts een Kamp **BOUWLAND**, ***DE POL*** genoemd, gelegen te *Helpen*, toebehoorende aan den Heer FISLER; in onderscheidene Akkers, voor den tijd van 3 jaren.

DONDERDAG DEN 25STEN JANUARIJ

e.k., des voormiddags te 10 uur, zullen, in- en vóór het ST. ANTONIE-GASTHUIS te *Groningen*, publiek worden verkocht: onderscheidene nette **HUISMEUBELEN**, als MAHONIEHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE, SPIEGELTAFELTJE, TAFELS, STOELEN, KOOKKACHEL, KOPER-, TIN en AARDEWERK, BEDDEGOED, ENZ. — Te bezien daags vóór den Verkoopdag van 1 — 4 uur.

Mr J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op MAANDAG den 29sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein B. TEN HAVE, aan de Groote Markt alhier, publiek te Koop worden aangeboden, om op den 1sten Mei a.s. te aanvaarden:

Eene wel ter nering staande **BEHUIZING**, waarin thans de ***KRUIDENIERS-AFFAIRE*** wordt uitgeoefend, get. D 78, hebbende eene BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, staande in de Poelestraat, bij den Boog alhier, wordende door Mejufvr. de Wedw. N. S. NIJHOFF bewoond.

Te bezien Zaturdags bevorens, des namiddags van 2 — 4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris te bekomen.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op DINGSDAG den 30sten Januarij 1855, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt alhier, met meerder **Perceelen** publiek te koop worden aangeboden:

Eene ruime en hecht sterke BEHUIZING, get. R 72, zijnde van ouds eene beklante **Molen-IJzersmederij**, met OPEN PLAATS en mandeeligen ZIJGANG, doende 's jaars tot grondpacht *f* 5 — 62½, Oostzijde de Rademarkt alhier, door Mejufvr. de Wedw. J. S. WINTER in eigendom bewoond. — Te aanvaarden den 1sten Mei a.s.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van den Heer H. B. HARKEMA en CONS., te *Warfhuizen*, op WOENSDAG den 31sten Januarij 1855, des namiddags te 3 uur, ten Huize van de Wedw. M. J. JUURSEMA, te *Leek*, publiek worden verkocht in nagenoemde 9 eerste Perceelen:

De ***BORGSTEDE TER HEIJL***, met SCHATHUIS, HUISJE, DRUIVENKAST, grooten TUIN, GRACHTEN, WATERPARTIJ, LANDERIJEN, ENZ., te zamen groot 14 B., 17 R., 65 E., alles staande en gelegen nabij de *Nietap*, onder *Rhoden*, door reeds vroegeren aanleg bijzonder geschikt voor een aangenaam **Buitengoed**, te weten:

I. Het SCHATHUIS en 47 R., 70 E. GROND en LAND.

II. Een HUISJE, DRUIVENKAST, fraai aangelegde TUIN met zeer vele fijne VRUCHTBOOMEN, ENZV., groot 1 B., 7 R., 55 E., uitmuntend gelegen voor eene ***Kweekerij***.

III. 1 B., 52 R., 5 E. uitmuntend GROENLAND.

IV. De BORGSTEDE met omliggende GRACHTEN en VIJVER, groot 1 B., 58 R., 90 El.

V. De LAAN naar *Tautenburg*, groot 2 B., 64 R., 95 El.

VI. De LAAN naar de *Leek*, groot 1 B., 28 R., 85 El.

VII. 3 B., 00 R., 2 El. GROENLAND, BOSCHGROND en WATER.

VIII. 1 B., 4 R., 63 El. BOSCHGROND, en

IX. 1 B., 53 R. BOSCHGROND.

X. 1 B., 45 R., 50 El. GROENLAND, de ***GANZENKAMP***.

Te aanvaarden op tijd als bij de Conditiën zal worden bepaald. Aanwijs te bekomen bij H. MULDER, wonende onder *Ter Heijl*, en nadere informatiën bij

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris*.

GROOTE HOUTVERKOOPING,

op WOENSDAG den 31sten Januarij 1855, des voormiddags precies te half tien uur, op de ***HAVEZATHE TER HEIJL***, onder *Roden*, ten verzoeke van den Heer H. B. HARKEMA & CONS., te *Warfhuizen*, op gewone Conditiën, van zeer aanzienlijke partijen op Wortel staande zwaardere en ligtere **EIKEN** en dito **SPARBOOMEN**, zware **BEUKEN** en onderscheidene partijen **SCHILLEGOED**.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, ten verzoeke van EILKE J. NOORMAN en DIEWERKE POPKES BOS, Eh., Landbouwers te *Warffum*, op DONDERDAG den 1sten Februarij 1855, des voormiddags te elf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Warffum*, publiek, bij Strijkgeld, presenteren te verkoopen:

I. Eene uitmuntend betimmerde, aan den Grindweg aangenaam gelegen **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, no. 40, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 14 B., 14 R., 80 E. kostelijk GROEN- en BOUWLAND, waaronder 47 R., 50 E. Polderland en het overige Binnenland, doende jaarlijks op Midw. *f* 102 — 75, en eenen TUIN, groot 8 R., 30 E., tot huur doende *f* 4 — 75.

II. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 1 R., 70 E. LAND, doende des jaars tot vaste huur *f* 7 — 50.

III. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 80 R., 60 E. LAND, doende des jaars tot vaste huur *f* 9 — 00.

IV. Een Akker BOUWGROND, in de *Oostervalge*, groot 59 R., 80 E., VRIJ en EIGEN.

V. [illegible] 60 R., 20 E. BOUWGROND, in de *Oostervalge*, VRIJ en EIGEN.

Alles staande en gelegen nabij het Dorp *Warffum*. Een gedeelte der Kooppenningen kan naar 4 pCt. onder eerste Hypotheek daarop belegd blijven. Informatiën zijn te bekomen en de Bewijzen van Eigendom en Conditiën in te zien ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op ZATURDAG den 27sten Januarij 1855, des voormiddags te 10 uur, bij Strijkgeld, ten Huize van den Kastelein JAN KNOOP PATHUIS, te *Onderdendam*, presenteren te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, get. no. 21, met de BEKLEMMING van derzelver *Heem* en *Grond*, doende des jaars op den 1sten Mei *f* 1—00 tot huur, staande en gelegen te *Onderdendam* onder *Menkeweer*, nagelaten door JANNES PIETERS EK en IDA JANS, Eh.

II. Eene BEHUIZING, get no. ....., met den VOLLEN EIGENDOM van den *Grond*, waarop dezelve staat, en *Heemstede*, gelegen te *Onderdendam*, aan den *Uiterdijk*, behoorende aan TRIENTJE G SWARTWOLT.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

*** Mr. **J. D TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op ZATURDAG den 27sten Januarij 1855, des namiddags te 2 uur, ten Huize van H. J. BOELMANS, te *Slochteren*, publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en SCHUURTJE, lett. D, no. 164, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver *Heem* en *Tuin*, groot 29 R., 40 El., staande en gelegen te *Slochteren*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 5 — 00; — en

II. 1 B., 12 R. en 40 El. EIGEN LAND, mede aldaar; — alles toebehoorende aan J. T. HUININGA en JAN H. HOLTJER.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DINGSDAG den 30sten Januarij 1855, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein F. T. KIEL, te *Siddeburen*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING en SCHUUR**, met ruim 3 Bunders EIGEN LAND, gelegen te *Siddeburen*, toebehoorende aan JAN HINDRIKS WOLTHUIS en Zoon.

Mr. J. D. TRESLING.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen H. A. SCHOOF en Vrouw, op MAANDAG den 29sten Januarij 1855, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder A. J. RUIBING, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:

Eene BEHUIZING en TUIN, staande en gelegen aan de Langstraat te *Winschoten*, eigen grond, tot velerhande Affaires geschikt.

De Verkoopconditiën zullen in tijds ter lezing liggen ten KANTORE van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Mede zal alsdan in openlijke Veiling ter Verkoop worden aangeboden:

Eene BEHUIZING en ERF, staande en gelegen aan de Binnenvenne te *Winschoten*, tot velerhande Affaires geschikt, in eigendom toebehoorende aan den Scheepskapitein T. A. MULDER, en thans bewoond wordende door ABRAHAM ENGERS.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van Mevrouw de Weduwe wijlen den Heer Mr. A. E. STHEEMAN, op VRIJDAG den 2den Februarij 1855, des avonds te 5 uur, ten Huize van B. A. SCHRIKKEMA, in het Gemeentehuis te *Scheemda*, publiek, voor **zes jaren**, te verhuren:

I. 1 Bunder, 63 Roeden, 96 Ellen GROENLAND, Oostwaarts te *Scheemda* gelegen.

II. 1 B., 49 R., 18 E. GROENLAND, te *Eexta* gelegen.

III. 2 B., 17 R., 40 E. GROENLAND, in het *Eexterhamrik* gelegen.

IV. 2 B., 85 R., 80 E. GROENLAND, mede aldaar gelegen.

V. Een TUIN met SINGEL, te *Eexta* gelegen, groot 44 R., 30 E.; — en

VI. Eene BEHUIZING en SCHUUR, HOF en TUIN, met de daarbij behoorende LANDERIJEN, te *Scheemdermeer*, groot 2 B., 15 R., 20 E.

Mede zal alsdan voor **zes jaren** publiek worden verhuurd:

I. 1 B., 47 Roeden GROENLAND, in het *Eexterhamrik* gelegen; — en

II. 2 B., 39 R., 90 E. GROENLAND, mede aldaar gelegen, in eigendom toebehoorende aan den Heer Mr. E. H. STHEEMAN.

De Conditiën zullen drie dagen bevorens ter lezing liggen ten Huize van Verhuring, alsmede ten Kantore van den Notaris

B. HAITZEMA VIËTOR.

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, ten verzoeke van JAN J. BEENES, Landbouwer te *Kalkwijk*, en de Erven van wijlen MARGIEN L. OOSTINGH, op MAANDAG den 29sten Januarij 1855, des avonds te 6 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Hoogezand*, in perceelen en in massa publiek te koop presenteren: I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR met een los SCHUURTJE, ERF, TUIN, BOOMGAARD en 3 plaatsen LAND, te zamen groot 14 B., 69 R., 60 E., staande en gelegen te *Kalkwijk-Lula*, Westkant, Stadsgrond, Nos. 59, 58 en 57. II. Een HUIS, ERF en TUIN, groot 14 R., 50 E., mede aldaar, in No. 57. III. 2 Plaatsen LAND, te zamen groot 9 B., 60 R., 30 E., gelegen te *Kiel*, Oostkant, Stadsgrond, Nos. 44 en 50; alles onder de Gemeente *Hoogezand*; en IV. Een B., 92 R., 30 E. WEIDELAND, gelegen in de *Zuidbroeken*, onder *Zuidlaren*.

De Omschrijving der perceelen en de Voorwaarden van Verkoop liggen ter lezing ten Huize van Verkoop en ten Kantore van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op VRIJDAG den 2den Februarij 1855, des namiddags te 2 uur, ten Huize van F. F. KIEL, Kastelein te *Siddeburen*, publiek te koop presenteren: I. Eene BEHUIZING en SCHUUR met de VASTE BEKLEMMING van derzelver ERF, TUIN en BOUWLAND, te zamen

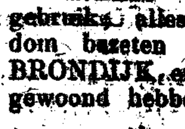

groot 63 R., 80 E., doende jaarlijks [illegible] tot vaste huur *f* 3—00. II. [illegible] III. 88 R., 20 E. EIGEN VEENLAND. IV. Den EIGENDOM van 46 R., 60 E. LAND, doende jaarlijks op den 1sten Mei tot vaste huur *f* 6—00, bij KLAAS K. SCHIPPER onder vaste beklemming in gebruik. V. Den EIGENDOM van 2 B., 74 R., 80 E. LAND, bij HARMANNUS SMEDES onder vaste beklemming in gebruik, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 7—50; en VI. Den EIGENDOM van 3 B., 72 R., 20 E. LAND, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 7—50, bij KORNELIS T. VELDMAN onder vaste beklemming in gebruik; alles staande en gelegen te *Siddeburen*, in eigendom bezeten bij de Erfgenamen van wijlen JURRIEN H. BRONDIJK en LISABET HAVINGS, in leven Ehelieden, gewoond hebbende en overleden te *Siddeburen*.

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

Hout-Boeldag.

De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. H. W. MEURSING aldaar en Kinderen, op MAANDAG den 5den Februarij 1855, des voormiddags te 11 uur, in het zoogenaamde *Kollumsterbosch*, op gewone Boelgoeds-conditiën, publiek verkoopen:

NAGENOEG

550 ZWARE EIKENBOOMEN,

aldaar op STAM staande in het eerste gedeelte der Westelijke Laan, zeer **geschikt** voor **SCHEEPSBOUWERS, WAGEN- en STELMAKERS.**

*** Mr. **H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te *Zuidhorn*, zal, op MAANDAG den 29sten Januarij e.k., des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Zuidhorn*, publiek verkoopen:

DE HALVE TREKSCHUIT,

varende van ***ZUIDHORN*** op ***GRONINGEN v. v.***, toebehoorende aan de Erven J. E. VAN DER VEER.

H. GUICHART ABRESCH, *Notaris*.

Dingsdag den 30sten Januarij

1855, 's morgens te 10 uur, te *Eext*, gemeente *Anlo*,

PUBLIEKE VERKOOP

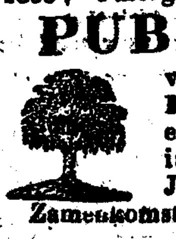

van pl. m. **200** stuks **extra zware EIKEN BOOMEN** en eenige **IJPEN** en **zware ESSCHEN**, op Stam staande in en bij *Eext*, toebehoorende aan HENDRIK JULSING en CONS.

Zamenkomst bij het GEMEENTEHUIS te *Eext*.

Notaris: *Mr.* C. E. KNIPHORST.

In Folge der vorläufigen Verkaufsanzeige, wollen der Herr Landwirth BAYE JANSS EVERS, zum *Landschafts-Polder*, und dessen Schwager, der Herr Gutsbesitzer J. G. GROENEVELD, zu *Himmelstühr*, bei *Hildesheim*, für sich und seine drei minderjährigen Kinder, sodann dessen groszjähriger Sohn, der Herr Oeconom HINRICH GROENEVELD, zu *Coldemüntjen*, nunmehr zum Behuf der Theilung und Auseinandersetzung ihren, zum *Landschafts-Polder* belegenen ansehnlichen Heerd **LANDES**, grosz 90 Diemathen 236 Ruthen oder nach der Grundsteuer Mutter-Rolle 187 Morgen 119 □ Ruthen Hannov., mit einem darauf erbauten **WOHN- u. WIRTHSCHAFTSGEBÄUDE** und angelegten OBST- u. GEMÜSE-GARTEN, registrirt im neuen Grund- u. Hypotheken-Buche von *Neupolder* Vol. I, No. 23,

am Mittwochen, den 31 Januar 1855,

Mittags 12 Uhr,

in der Behausung des Gastwirths B. L. TREIJ, zum *Landschafts-Polder*, durch die Untergezeichneten, zum Antritt auf primo Mai 1856, vorbehältlich der obervormundschaftlichen Genehmigung wegen der dabeij betheiligten Minderjährigen, öffentlich meistbietend verkaufen lassen; wozu Kauflustige mit der Nachricht eingeladen werden, dasz die Verkaufs-Bedingungen darüber zuvor bei den Untergezeichneten zur Einsicht bereit liegen und abschriftlich abgefordert werden können.

WEENER u. JEMGUM, d. 16 Decbr. 1854.

CRAMER, *Notar.*

HARENBERG, *Auctionator.*

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN HET

NEDERLANDSCH KOFSCHIP

De Twee Zusters.

Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, als last hebbende van zijne MEESTERS, op DINGSDAG den 6den Februarij 1855, des avonds te 6 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek veilen en verkoopen:

Het in den jare 1846 nieuw opgehaald en wel onderhouden **NEDERLANDSCH KOFSCHIP *DE TWEE ZUSTERS***, laatst gevoerd geweest bij nu wijlen Kapitein EGBERT RENTES HUISMAN, en voorzien van een GOED CERTIFICAAT van het Bureau *VERITAS*, volgens Meetbrief lang 22.60 El, wijd 4.59 El, hol 2.17 El, en alzoo groot 100 Tonnen, met deszelfs COMPLETEN INVENTARIS, zooals hetzelve is liggende in de Haven van *Delfzijl*.

De Conditiën van Verkoop en de Inventaris zullen ter lezing liggen ten Huize van den Heer R. ROMELING, te *Zeerijp*, [illegible]

*** [illegible] van H. J. KOOPMAN en Vrouw, nog in het laatst van deze maand, publiek te verkoopen:

Hunne neringrijke **BROODBAKKERIJ, HERBERG en KRUIDENIERSWINKEL**, te *Garmerwolde* aan den Grindweg.

MAXIM P. WENNIGER.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING** met VOOR- en ACHTERKAMER en BLEEKVELD, staande en gelegen in de Havenstraat, letter L 53. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner R. TER STEEGH.

EEN HUIS TE HUUR,

in de Nieuwe Ebbingestraat, letter O no. 6.

ER WORDT GEVRAAGD

UIT DE HAND TE KOOP:

Een beste **GRUTTERSMOLEN**, liefst met **alle daarbij behoorende GEREEDSCHAPPEN.**

Men gelieve zich *franco* te adresseren aan S. J. DE VRIES Bakker te *Surhuizum*, Provincie *Friesland*.

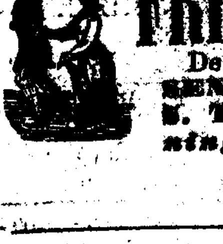

FRIESCHE SCHAATSEN.

De bekende **FRIESCHE SCHAATSEN** uit de Fabrijk van den Heer L. S. **TROMP**, zijn voor de Provincie ***Groningen*** te bekomen bij

F. M. DIKEMA,

te *Hoogezand*.

Wij hebben de volgende advertentie met belangstelling voor eenigen tijd in eene Pruissische Courant gelezen:

„Wij gevoelen, dat het onregt is eene verkregen ervaring, die ook anderen van nut kan zijn, aan [illegible] hebben, dat de Goldbergersche Ketting een voortreffelijk geneesmiddel tegen rheumatische ziekten is. Wij hebben alle drie, in hoogen graad aan pijnlijke verlammingen in armen en beenen en aan verschrikkelijke rheumatische hoofdpijnen geleden, wij ondergingen verschillende behandelingen, doch geen onzer heeft hulp kunnen vinden dan bij deze voortreffelijke Kettingen, waaraan wij gemeenschappelijk dankbaar hulde bewijzen."

WARNOWISZ, IN SILEZIE. *was geteekend* JOSEPH PREISZ. FR. PREISZ. JOHANN BIRKHAN.

Goldbergers Kettingen

genezen hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, krampkolijk, maagkramp, borstkramp, hartklopping, zenuwziekte, beving, pijn in de lenden, stijfte in de leden, gewrichtspijn, pootje, handjicht, vliegende jicht, zwakte der oogen, hardhoorigheid en alle andere rheumatische zenuwziekten.

Zij worden voor *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40 in onderstaande Depôts verkocht.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, te *Assen* bij H. P. A. v. GOROUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEIJZER; te *Groningen* bij M. GAASBEEK en C. RIKKERS; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Nieuwolda* bij R. P. van CALCAR; te *Noordbroek* bij W. B. TEDINGA; te *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Stads-Kanaal* bij H. KREKEL; te *Veendam* bij S. SAVENIJE; te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.